Capitolul VI. Infracțiuni contra libertății persoanei

Observații generale

- prin incriminările din acest capitol se protejează, în principal, libertatea fizică și/sau psihică a persoanei;
- în principiu, subiecții nu sunt calificați, participația penală este posibilă în toate formele, fapta tipică se comite prin acțiune, iar legătura de cauzalitate rezultă din materialitatea faptei;
- nu au situație premisă;
- tentativa este incriminată numai la formele intenționate ale lipsirii de libertate în mod ilegal.

Art. 205. Lipsirea de libertate în mod ilegal. (1) Lipsirea de libertate a unei persoane în mod ilegal se pedepsește cu închisoarea de la unu la 7 ani.

(2) Se consideră lipsire de libertate și răpirea unei persoane aflate în imposibilitatea de a-și exprima voința ori de a se apăra.

absoarbe doar art. 193 (1)

(3) Dacă fapta este săvârșită:

a) de către o persoană înarmată;

b) asupra unui minor;

c) punând în pericol sănătatea sau viața victimei,

pedeapsa este închisoarea cuprinsă între 3 și 10 ani.

(4) Dacă fapta a avut ca urmare moartea victimei, pedeapsa este închisoarea de la 7 la 15 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(5) Tentativa la infracțiunile prevăzute în alin. (1)-(3) se pedepsește.

• pluralitate sub.pasivi = concurs

Esențial

- este o infr. continuă permanentă; => orice întrerupere = continuată / concurs
- în forma de bază nu are obiect material;
- privarea de libertate poate consta și într-o faptă omisivă (lipsirea în continuare de libertate a unei persoane, fără a mai exista un temei legal); în toate cazurile trebuie să aibă o anumită durată de timp (o minimă durată), evaluată în funcție de particularitățile cauzei;

• aplicabilă agravanta de la art. 77 (1) lit. a), dacă participație are loc după momentul consumării, până la epuizare

- nu este necesar ca lipsirea de libertate să fie conștientizată de către victimă (de ex., acțiunea are loc în timp ce victima doarme sau în cazul unui minor în vârstă de 2 luni);
- forma asimilată a infracțiunii comisă prin răpire se poate realiza numai prin acțiune; nu constituie o variantă agravată;
- pot fi răpite și alte persoane decât cele aflate în imposibilitatea de a-și exprima voința ori de a se apăra;
- comiterea faptei în condițiile legii („cu drept") înlătură trăsătura esențială a tipicității, iar nu antijuridicitatea; → 16 b) teza I C. pr. pen.
- alin. (1), alin. (2) și alin. (3) lit. a) și b) se comit cu intenție directă sau indirectă; alin. (3) lit. c) și alin. (4) se comit cu praeterintenție;
- alin. (3) lit. a) și b) au natura unor circumstanțe reale. Prin *persoană înarmată* se înțelege a avea asupra sa o armă propriu-zisă (un pistol, o sabie etc.) sau folosirea unei arme asimilate (în principiu, orice obiect care este folosit pentru a amenința sau pentru a lovi în scopul lipsirii de libertate);
- alin. (3) lit. c) poate fi reținut în concurs cu art. 193 alin. (2) CP sau cu art. 194 alin. (1) lit. a)-d) CP;
- se consumă la momentul privării ilegale de libertate și se epuizează la momentul redobândirii libertății;
- raportul cu alte infracțiuni:
  - lipsirea de libertate poate fi absorbită în infr. precum omorul, loviri sau alte violențe, vătămare corporală, LVCM, uciderea la cererea victimei, violul, agresiunea sexuală, santajul, tâlhăria etc.; → alte limite de ped. mai mici => nu absoarbe
  - analiza absorbției: fie avem o suprapunere perfectă între actele de executare (autorul strânge de gât victima, fapt ce implică absorbția lipsirii de libertate în infr. de omor), fie lipsirea de libertate se comite în aceeași unitate de imprejurare (spațiu + timp) cu infr. absorbantă (autorul duce victima cu forța în încăperea alăturată pentru a o viola sau o eliberează la scurt timp după consumarea violului);
  - dacă lipsirea de libertate depășește cu mult sfera actelor de executare ale infr. absorbante, se va reține concursul de infr. (autorul răpește victima și o duce într-o altă localitate pentru a o viola, autorul lasă victima legată după consumarea violului etc.).

Secvențe de practică judiciară

1. Elementul material. Constă într-o acțiune sau inacțiune prin care se produce în orice mod lipsirea de libertate a persoanei. Legea nu cere o împiedicare absolută de mișcare a victimei, adică o restrângere totală a libertății de mișcare a acesteia, ci se poate înfățișa și ca

Capitolul VI. Infracțiuni contra libertății persoanei

Observații generale

- prin incriminările din acest capitol se protejează, în principal, libertatea fizică și/sau psihică a persoanei;
- în principiu, subiecții nu sunt calificați, participația penală este posibilă în toate formele, fapta tipică se comite prin acțiune, iar legătura de cauzalitate rezultă din materialitatea faptei;
- nu au situație premisă;
- tentativa este incriminată numai la formele intenționate ale lipsirii de libertate în mod ilegal.

Art. 205. Lipsirea de libertate în mod ilegal. (1) Lipsirea de libertate a unei persoane în mod ilegal se pedepsește cu închisoarea de la unu la 7 ani.

(2) Se consideră lipsire de libertate și răpirea unei persoane aflate în imposibilitatea de a-și exprima voința ori de a se apăra.

(3) Dacă fapta este săvârșită:

a) de către o persoană înarmată;

b) asupra unui minor;

c) punând în pericol sănătatea sau viața victimei,

pedeapsa este închisoarea cuprinsă între 3 și 10 ani.

(4) Dacă fapta a avut ca urmare moartea victimei, pedeapsa este închisoarea de la 7 la 15 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(5) Tentativa la infracțiunile prevăzute în alin. (1)-(3) se pedepsește.

Esențial

- este o infr. continuă permanentă;
- în forma de bază nu are obiect material;
- privarea de libertate poate consta și într-o faptă omisivă (lipsirea în continuare de libertate a unei persoane, fără a mai exista un temei legal); în toate cazurile trebuie să aibă o anumită durată de timp (o minimă durată), evaluată în funcție de particularitățile cauzei;

  - nu este necesar ca lipsirea de libertate să fie conștientizată de către victimă (de ex., acțiunea are loc în timp ce victima doarme sau în cazul unui minor în vârstă de 2 luni);
- forma asimilată a infracțiunii comisă prin răpire se poate realiza numai prin acțiune; nu constituie o variantă agravată;
- pot fi răpite și alte persoane decât cele aflate în imposibilitatea de a-și exprima voința ori de a se apăra;
- comiterea faptei în condițiile legii („cu drept") înlătură trăsătura esențială a tipicității, iar nu antijuridicitatea;
- alin. (1), alin. (2) și alin. (3) lit. a) și b) se comit cu intenție directă sau indirectă; alin. (3) lit. c) și alin. (4) se comit cu praeterintenție;
- alin. (3) lit. a) și b) au natura unor circumstanțe reale. Prin *persoană înarmată* se înțelege a avea asupra sa o armă propriu-zisă (un pistol, o sabie etc.) sau folosirea unei arme asimilate (în principiu, orice obiect care este folosit pentru a amenința sau pentru a lovi în scopul lipsirii de libertate);
- alin. (3) lit. c) poate fi reținut în concurs cu art. 193 alin. (2) CP sau cu art. 194 alin. (1) lit. a)-d) CP;
- se consumă la momentul privării ilegale de libertate și se epuizează la momentul redobândirii libertății;
- raportul cu alte infracțiuni:
  - lipsirea de libertate poate fi absorbită în infr. precum omorul, loviri sau alte violențe, vătămare corporală, LVCM, uciderea la cererea victimei, violul, agresiunea sexuală, santajul, tâlhăria etc.;
  - analiza absorbției: fie avem o suprapunere perfectă între actele de executare (autorul strânge de gât victima, fapt ce implică absorbția lipsirii de libertate în infr. de omor), fie lipsirea de libertate se comite în aceeași unitate de împrejurare (spațiu + timp) cu infr. absorbantă (autorul duce victima cu forța în încăperea alăturată pentru a o viola sau o eliberează la scurt timp după consumarea violului);
  - dacă lipsirea de libertate depășește cu mult sfera actelor de executare ale infr. absorbante, se va reține concursul de infr. (autorul răpește victima și o duce într-o altă localitate pentru a o viola, autorul lasă victima legată după consumarea violului etc.).

Secvențe de practică judiciară

1. Elementul material. Constă într-o acțiune sau inacțiune prin care se produce în orice mod lipsirea de libertate a persoanei. Legea nu cere o împiedicare absolută de mișcare a victimei, adică o restrângere totală a libertății de mișcare a acesteia, ci se poate înfățișa și ca

o constrângere parțială, în raport cu o activitate, cu o acțiune determinată pe care victima vrea să o realizeze, uneori neavând importanță durata lipsirii de libertate. În cazul acestei infracțiuni, ca urmare a acțiunii (inacțiunii), trebuie să se producă lipsirea de libertate a victimei, imposibilitatea acesteia de a se manifesta potrivit voinței sale. Lipsirea de libertate (ca urmare imediată a infracțiunii) trebuie să dureze atât cât să rezulte că persoana a fost efectiv împiedicată de a se deplasa și acționa în conformitate cu voința sa *(CAB, dec. 594/2017, sintact)*.

2. Durata privării de libertate. Faptul că lipsirea de libertate a fost realizată într-un loc public, pe o perioadă relativ scurtă de timp, persoanele vătămate având posibilitatea de a se manifesta într-un mod care să le permită scăparea, este fără relevanță în ceea ce privește existența faptei, atât timp cât, în mod obiectiv, inculpații, prin acțiunile lor conjugate, au împiedicat persoanele vătămate să părăsească incinta primăriei, deși își manifestaseră intenția neîndoielnică de a pleca *(CAB, dec. 1205/2014, sintact)*.

3. Consumarea/epuizarea infracțiunii. ***i)*** Infracțiunea de lipsire de libertate se consumă în momentul în care se produce urmarea socialmente periculoasă, respectiv în momentul în care persoana vătămată este lipsită de posibilitatea de a se deplasa și de a acționa în conformitate cu voința sa. Prin urmare, faptul că persoana vătămată nu a fugit în momentul în care inculpatul a oprit să alimenteze autoturismul nu îl scutește pe acesta de răspundere penală, cu atât mai mult cu cât din probe nu rezultă că aceasta ar fi avut posibilitatea concretă să se elibereze de constrângerea fizică și psihică exercitată de inculpat *(CAB, dec. 1275/2016, Iugan)*.

ii) Infracțiunea de lipsire de libertate s-a consumat la momentul în care inculpatul a luat victima cu forța din locuința sa. Având un caracter continuu, infracțiunea s-a epuizat odată ce persoana vătămată a reușit să își recapete libertatea, sărind pe geamul de la bucătărie al locuinței în care era ținută de către inculpat. La scurt timp, inculpatul a reușit din nou să o priveze de libertate pe victimă, luând-o cu forța și băgând-o într-o mașină împotriva voinței sale. Din dinamica faptelor rezultă comiterea infracțiunii în formă continuată în condițiile în care inculpatul a acționat în baza unei rezoluții unice, iar ambele acțiuni omogene juridic au fost comise la un interval scurt de timp, care nu a rupt unitatea infracțională *(CAB, dec. 418//2016, Iugan)*.

Art. 206. Amenințarea. (1) Fapta de a amenința o persoană cu săvârșirea unei infracțiuni sau a unei fapte păgubitoare îndreptate împotriva sa ori a altei persoane, dacă este de natură să îi producă o stare de temere, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă, fără ca pedeapsa aplicată să poată depăși sancțiunea prevăzută de lege pentru infracțiunea care a format obiectul amenințării.

(2) Acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate.

- pluralitate sub. pasivi = concurs
- nu e tipică dacă se adresează unor colectivități / pers. nedeterm.
- sub.-pasiv trebuie să aibă capacitatea naturală de a percepe amenințarea (nu bolnav în comă, nou-născut etc.)

Esențial

- este o infr. de pericol potențial („de natură să îi producă o stare de temere");
  - consecința directă este aceea că nu este necesar să se producă efectiv o stare de temere (spre deosebire de infr. de hărțuire);
- acțiunea poate fi directă sau indirectă, explicită sau implicită, prin amenințarea realizată prin orice mijloace (comunicare verbală sau nonverbală, în scris, la distanță etc.);
- răul cu care se amenință trebuie să fie injust (nu este amenințare când se invocă exercitarea unui drept – de ex., formularea unei acțiuni în justiție) și iminent sau susceptibil de a se produce în viitorul apropiat;
  - răul constă în săvârșirea unei infracțiuni ori a unei fapte păgubitoare (demitere, scăderea salariului etc.); pagubă materială, determinată / determinabilă
  - răul poate viza subiectul pasiv ori o altă persoană (de regulă, apropiată acestuia). Esențială rămâne potențialitatea de a produce o stare de temere; Nu morală
- este absorbită legal în conținutul constitutiv al unor infr. contra vieții sexuale (violul), patrimoniului (tâlhăria), justiției (purtarea abuzivă ori cercetarea abuzivă);
- este absorbită natural în conținutul infr. contra vieții sau integrității corporale sau sănătății comise în același context spațial, imediat după amenințare;
- nu este posibilă tentativa dacă fapta este comisă prin viu grai. → nu e posibil mici coautoratul

Secvențe de practică judiciară

1. Conținutul constitutiv al infracțiunii. Nu orice faptă care alarmează o persoană constituie infracțiunea de amenințare. Aptitudinea faptei de a speria, de a naște temere constituie o condiție a laturii obiective a infracțiunii de amenințare. După cum, săvârșirea ei cu intenție constituie elementul subiectiv al infracțiunii. Întrunirea elementelor constitutive ale acesteia nu are loc însă cât timp nu este pus în faptă elementul material al infracțiunii. Acesta este constituit de fapta de a amenința o persoană cu săvârșirea unei infracțiuni sau a unei fapte păgubitoare. Amenințarea este un enunț. Făptuitorul trebuie să spună ceva despre ceva. Poate să spună, în principiu, prin cuvinte. Trebuie admisă opinia primei instanțe, că persoana poate „spune" și prin gesturi. Dar trebuie să spună ceva, să se refere la o realitate obiectivă exterioară cuvântului. Distincția logică între enunț și realitatea la care se referă constituie o condiție esențială a unui mod de gândire rațional. Altfel, ar fi greu de conceput vreo infracțiune care, în momentul în care este comisă, nu constituie și amenințare, fiindcă poate naște o temere. Sau, ca în speța de față, s-ar putea concepe că o conducere în stil agresiv a mașinii sau ținerea pumnilor strânși sau arborarea unei expresii

furibunde constituie infracțiunea de amenințare. Textul legal și bunul simț ne spun că o asemenea concepție este absurdă *(CA Târgu Mureș, dec. 58/2015, Iugan)*.

2. Absorbția amenințării în actele de violență realizate. Infracțiunea de amenințare nu poate fi absorbită de infracțiunea de lovirea sau alte violențe, întrucât amenințarea nu a fost realizată în aceeași împrejurare în care a fost săvârșită infracțiunea de lovire sau alte violențe, ci ulterior exercitării actelor de violență de către inculpat asupra persoanei vătămate. Numai dacă în aceeași împrejurare în care este realizată amenințarea este săvârșită asupra persoanei vătămate și infracțiunea cu care aceasta a fost amenințată, infracțiunea astfel săvârșită va absorbi infracțiunea de amenințare *(CA Ploiești, dec. 633/2018, rolii)*.

3. Amenințarea cu efectuarea unor demersuri prevăzute de lege. Amenințarea cu un drept, dreptul de petiționare în speță, nu poate constitui o amenințare în sensul legii penale, întrucât această amenințare nu este de natură a deturna și influența factorul volitiv al unei persoane fizice. Tot astfel, promovarea unor cereri și acțiuni civile în mod repetat, doar în situația aprecierii acestora, în mod irevocabil, ca fiind neîntemeiate, poate constitui doar un abuz de drept, care poate fi sancționat pe cale civilă, iar nu pe calea unei plângeri penale. Răul cu care se amenință trebuie să fie injust, iar, astfel, nu constituie infracțiune amenințarea cu formularea unei plângeri sau acțiuni în justiție, aceasta nereprezentând altceva decât realizarea unui drept împotriva persoanei amenințate, prin folosirea unei căi legale. În plus, aprecierea asupra existenței abuzului de drept o poate face doar instanța în fața căreia se promovează acțiuni, în speță acțiuni civile privind anularea unei autorizații de construire, iar, în situația existenței acestuia, pot fi luate măsuri împotriva persoanei care abuzează de un drept *(CAB, dec. 560/2017, sintact)*.

Art. 207. Șantajul. (1) Constrângerea unei persoane să dea, să facă, să nu facă sau să sufere ceva, în scopul de a dobândi în mod injust un folos nepatrimonial, pentru sine ori pentru altul, se pedepsește cu închisoarea de la unu la 5 ani.

(2) Cu aceeași pedeapsă se sancționează amenințarea cu darea în vileag a unei fapte reale sau imaginare, compromițătoare pentru persoana amenințată ori pentru un membru de familie al acesteia, în scopul prevăzut în alin. (1).

(3) Dacă faptele prevăzute în alin. (1) și alin. (2) au fost comise în scopul de a dobândi în mod injust un folos patrimonial, pentru sine sau pentru altul, pedeapsa este închisoarea de la 2 la 7 ani.

Esențial

- infr. de pericol cu conținut alternativ: alin. (1) forma de bază alternativ cu alin. (2) forma asimilată;
- constrângerea poate fi absolută ori relativă, respectiv fizică (caz în care corpul subiectului pasiv este obiect material al infr.) sau morală (amenințare); în toate cazurile, constrângerea trebuie să fie efectivă;

- fapta este tipică și dacă folosul patrimonial sau nepatrimonial nu este obținut efectiv;
  - *șantaj* = constrângere (fizică sau morală) + solicitare conduită (să facă sau să nu facă *lato sensu*) + scop special (obținere folos patrimonial sau nepatrimonial); absoarbe art. 193(1) și 206(1)
  - folosul poate să fie just (recuperarea unei datorii) sau injust, esențială fiind modalitatea injustă (constrângerea) prin care se încearcă obținerea folosului. Aceasta spre deosebire de infr. de înșelăciune, unde folosul trebuie să fie unul injust;
- spre deosebire de tâlhărie, în cazul șantajului (având în vedere și obiectul juridic al acestuia), starea de temere are o anumită durată în timp, pericolul la care este expusă victima fiind unul viitor, deoarece infractorul urmărește să obțină folosul la o dată ulterioară celei în care exercită actele de constrângere;
  - *șantaj* = conduita solicitată trebuie să se realizeze într-o altă unitate de împrejurare în raport cu constrângerea;
  - *tâlhărie* (sau *viol/agresiune sexuală*) = conduita solicitată trebuie să se realizeze în aceeași unitate de împrejurare în raport cu constrângerea;
- poate fi reținută în concurs cu lipsirea de libertate (vezi analiză lipsire libertate);
- scopul urmărit califică intenția, care este directă;
- tentativa nu este posibilă dacă fapta este comisă prin viu grai, în celelalte cazuri fiind posibilă, dar neincriminată;
- nu poate fi calificată ca infr. contra patrimoniului și, prin urmare, momentul consumării nu poate fi legat de satisfacerea interesului patrimonial urmărit ori de producerea unui prejudiciu;
  - infracțiunea se consumă atunci când s-a realizat constrângerea și s-a solicitat folosul patrimonial sau nepatrimonial, fiind indiferent dacă acesta a fost sau nu obținut.

Jurisprudență

CCR: Previzibilitatea conținutului constitutiv al șantajului. Termenul „constrângere" nu este definit în legislația penală, aspect ce denotă intenția legiuitorului de a conferi cuvântului criticat sensul său uzual. În limbajul curent, prin „constrângere" se înțelege determinarea unei persoane să facă sau să nu facă ceva împotriva voinței sale. Cum infracțiunea, în a cărei reglementare este folosit termenul analizat, este o infracțiune împotriva libertății persoanei, mai exact împotriva libertății de ordin moral a persoanei, pentru că aceasta nu presupune o privare de libertate, în sens fizic, constrângerea

exercitată împotriva subiectului pasiv al infracțiunii de șantaj trebuie să îi producă acestuia o stare de temere, de natură a-l determina să acționeze conform conduitei prevăzute în dispoziția normei de incriminare. Prin urmare, constrângerea astfel exercitată reprezintă punerea în mișcare a unei forțe exterioare subiectului pasiv al infracțiunii, care poate fi de natură fizică sau morală. În cazul constrângerii fizice, aceasta poate fi exercitată, în mod direct, prin energia fizică a făptuitorului sau prin punerea în mișcare, de către acesta, a unei alte energii de aceeași natură, capabilă să înfrângă rezistența fizică a subiectului pasiv. Spre deosebire de aceasta, *constrângerea psihică* se exercită prin efectuarea de către făptuitor a unui act de natură să inspire victimei temerea că, în viitor, ea sau o altă persoană apropiată ei va suporta un rău. În ambele cazuri, pentru realizarea conținutului constitutiv al infracțiunii, constrângerea trebuie să fie efectivă. Având în vedere aceste particularități ale infracțiunii de șantaj și, în mod special, obiectul său juridic, care are în vedere libertatea morală a persoanei, legiuitorul nu a prevăzut în cuprinsul normei de incriminare criticate modalitățile concrete de realizare a constrângerii, evitându-se astfel restrângerea, în mod nejustificat, a sferei de aplicare a prevederilor art. 207 alin. (1) CP. În acest fel, intră sub incidența dispoziției legale analizate toate formele de constrângere care au ca rezultat determinarea unei persoane să dea, să facă, să nu facă sau să sufere ceva, săvârșite în scopul de a dobândi în mod injust un folos nepatrimonial, pentru sine ori pentru altul, indiferent de acțiunile sau inacțiunile prin care constrângerea este executată. Curtea a constatat că aceste aspecte nu sunt însă de natură a lipsi dispozițiile art. 207 alin. (1) CP de claritate, precizie și previzibilitate, textul criticat respectând condițiile de calitate ale legii, impuse prin prevederile art. 1 alin. (5) din Constituție. Referitor la sintagma „în scopul de a dobândi în mod injust un folos patrimonial" din cuprinsul dispozițiilor art. 207 alin. (3) CP, Curtea a reținut că aceasta indică, în mod explicit, faptul că infracțiunea de șantaj, în forma prevăzută prin textul criticat, este săvârșită cu intenție directă, respectiv în vederea dobândirii unui folos de către subiectul activ al infracțiunii sau de către o altă persoană. Acest folos poate să provină de la orice persoană, nu doar de la cea constrânsă, întrucât scopul infracțiunii nu este cel de lezare a victimei, ci are în vedere procurarea respectivului beneficiu. În mod evident, folosirea de către legiuitor a cuvântului „patrimonial" în cuprinsul sintagmei criticate denotă caracterul direct evaluabil în bani al respectivului folos, care, de altfel, deosebește forma de bază a infracțiunii de șantaj, reglementată de art. 207 alin. (1) CP, de cea agravată, prev. la alin. (3) al aceluiași articol. Având în vedere aceste considerente, Curtea a constatat că dispozițiile art. 207 alin. (3) CP sunt clare, precise și previzibile, nefiind de natură a încălca prevederile art. 1 alin. (5) din Constituție *(dec. 858/2018)*.

Secvențe de practică judiciară

1. Șantaj – unitate naturală. În ipoteza în care se constată existența unei *unice acțiuni de șantaj* comise prin mai multe acte de executare de *aceeași persoană* (constatând unitatea de subiect activ, scopul unic al acțiunii efectuate de inculpat, procesul executional unic realizat în același loc și într-un interval scurt de timp și omogenitatea materială a actelor de executare ce intră în componența acțiunii infracționale unice), *omogenitatea juridică* a actelor de executare din structura acțiunii unice de șantajare, inclusiv în ipoteza în

care acestea se obiectivează în modalitățile diferite de comitere a infracțiunii cu conținut alternativ, precum și *unitatea de subiect pasiv*, se va reține o singură infracțiune de șantaj *(CA Oradea, dec. 50/2018, nepublicată)*.

2. Elemente de tipicitate. ***i)*** În cazul șantajului, esențială este natura faptei cu care se amenință, iar nu ceea ce crede victima că i se întâmplă, pentru că legea protejează, în acest caz, psihicul persoanei, și nu persoana acesteia. În literatura juridică s-a arătat că „nu este necesar ca temerea să se fi produs efectiv celui amenințat, fiind suficient ca fapta să creeze numai posibilitatea producerii acestui rezultat". Interpretarea *per a contrario* a acestei aserțiuni, respectiv admiterea că suntem în prezența amenințării doar atunci când se produce o stare de panică sau de alarmare evidentă a victimei, ar duce la restrângerea, în mod nejustificat, a sferei protecției penale. Prin urmare, dacă în fața unei amenințări serioase, cu un real potențial intimidant, victima reușește să-și păstreze calmul, să-și stăpânească temerile nu înseamnă că, datorită acestor calități native, ea trebuie lipsită de protecție penală. Doctrina a considerat că acest consimțământ al victimei nu are niciun fel de valoare, fiind în prezența unor drepturi inalienabile, ce nu pot fi judecate. Organul judiciar este cel care apreciază, și nu victima, pentru că ceea ce interesează este periculozitatea infractorului, „legiuitorul a construit fapta pentru infractor, nu pentru victimă" *(ICCJ, dec. 392/2015, scj.ro)*.

ii) Starea de temere trebuie să fie una reală și serioasă, care să persiste, să nu fie doar o trăire de moment, pentru că numai astfel se poate susține încălcarea libertății morale a persoanei. (...) nu sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii de șantaj nici pe latură obiectivă – elementul material –, neexistând activitate de constrângere psihică în scopul întreținerii de relații sexuale prin amenințarea reală și serioasă cu moartea, nici pe latură subiectivă, neexistând intenția inculpatului de a crea această stare de temere persoanei vătămate cu privire la viața sa, ceea ce impune adoptarea unei soluții de achitare a inculpatului *(CA Iași, dec. 298/2016, sintact)*.

3. Distincția de tâlhărie. Ceea ce deosebește, în primul rând, infracțiunea de șantaj de infracțiunea de tâlhărie este obiectul juridic. În cazul șantajului, sunt încălcate cu prioritate relațiile sociale referitoare la libertatea persoanei, și anume libertatea psihică, iar în cazul tâlhăriei sunt lezate, în principal, relațiile sociale privitoare la patrimoniu și numai în mod adiacent, din cauza violenței sau amenințării folosite de făptuitor, este atinsă libertatea fizică sau psihică a persoanei. Urmarea imediată constă într-o stare de pericol – la șantaj – cu privire la valorile ce alcătuiesc obiectul faptei și în efectiva diminuare a patrimoniului victimei, în cazul tâlhăriei. Din punctul de vedere al consumării, șantajul se finalizează în momentul creării stării de pericol, neavând relevanță dacă făptuitorul a mai obținut sau nu folosul urmărit. În cazul tâlhăriei, consumarea faptei este în directă legătură cu obținerea bunului de către făptuitor. De asemenea, ceea ce deosebește cele două infracțiuni este împrejurarea că tâlhăria se caracterizează prin simultaneitatea violenței sau amenințării cu actul victimei de a ceda bunul său, în timp ce, în cazul șantajului, infractorul întrebuințează violențe sau amenințarea pentru a obține ulterior un bun *(CAB, dec. 440/2000, CPJP 2000)*.

4. Distincția de amenințare. Deosebirea dintre infracțiunea de amenințare și infracțiunea de șantaj este aceea că, la șantaj, insuflarea stării de temere urmărește, neapărat, obținerea unui folos pentru autor sau pentru altă persoană, în timp ce, la amenințare, insuflarea stării de temere se produce din alte motive, nu patrimoniale sau nepatrimoniale *(CAB, dec. 1095/2015, sintact)*.

conținuturi alternative

Art. 208. Hărțuirea. (1) Fapta celui care, în mod repetat, urmărește, fără drept sau fără un interes legitim, o persoană ori îi supraveghează locuința, locul de muncă sau alte locuri frecventate de către aceasta, cauzându-i astfel o stare de temere, se pedepsește cu închisoare de la 3 la 6 luni sau cu amendă.

(2) Efectuarea de apeluri telefonice sau comunicări prin mijloace de transmitere la distanță, care, prin frecvență sau conținut, îi cauzează o temere unei persoane, se pedepsește cu închisoare de la o lună la 3 luni sau cu amendă, dacă fapta nu constituie o infracțiune mai gravă.

(3) Acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate.

• pluralitate de sub. pasivi = concurs

Esențial

- atât alin. (1), cât și alin. (2) sunt infr. de pericol concret;
- poate fi comisă și între soți sau foști soți, sau chiar pe parcursul unei singure zile;
- *alin. (1)*: infr. cu conținut alternativ; legea prevede explicit caracterul repetat al activității infracționale; nu este exclus ca actele de executare să fie realizate în mod repetat pe parcursul unei singure zile ori într-un interval de timp mai mic de 24 de ore; în ambele variante, persoana vătămată trebuie să constate actele făptuitorului; consimțământul persoanei supravegheate înlătură tipicitatea faptei, iar nu antijuridicitatea;
- *alin. (2)*: starea de pericol poate rezulta din frecvența acțiunilor, ceea ce implică caracterul repetat al acestora; nu prevede drept cerințe esențiale ca activitatea infracțională să fie efectuată fără drept sau fără un interes legitim (public sau privat); în consecință, consimțământul victimei sau exercitarea unui drept au valoarea unor cauze justificate; are caracter subsidiar față de alte infracțiuni mai grave (de ex., amenințare, șantaj, ultraj, ultraj judiciar etc.);
- alin. (1) și alin. (2) comise prin acte distincte pot fi reținute în concurs real față de caracterul eterogen și de pluralitatea acțiunilor;
- nu este tipică fapta care este aptă (de natură) să producă o stare de temere, dacă victima nu s-a temut în mod efectiv.

Secvențe de practică judiciară

1. Art. 208 alin. (1) CP – infracțiune cu conținut alternativ. Infracțiunea are un conținut alternativ, deoarece *cele două modalități ale elementului material prevăzute de lege sunt echivalente din perspectiva semnificației penale*. Forma unității legale a infracțiunii de obicei rezultă din *prevederea explicită în lege a caracterului repetat al actelor de executare*, astfel că fiecare act de executare privit individual nu este tipic, având natura unui ilicit civil.

• doar alin. (2) are clauză de subsidiaritate => alin. (1) se poate reține în concurs cu art. 206(1)

Prin urmare, pentru stabilirea momentului consumării infracțiunii trebuie determinată în concret existența obișnuinței prin analiza actelor de executare omogene comise în oricare dintre modalitățile alternative prevăzute de lege (urmărire și/sau supraveghere), la diferite intervale de timp, de aceeași persoană, împotriva aceluiași subiect pasiv și în baza aceleiași manifestări de voință (*CA Oradea, dec. 50/2018, nepublicată*).

2. Caracterul subsidiar al art. 208 alin. (2) CP. Există un concurs aparent de calificări în forma calificărilor alternative între infracțiunea de amenințare, prev. de art. 206 alin. (1) CP, și infracțiunea de hărțuire, prev. de art. 208 alin. (2) CP, deoarece conținutul constitutiv al infracțiunii mai grave de amenințare, pentru care legea prevede pedeapsa închisorii de la 3 luni la un an, alternativ cu pedeapsa amenzii, *îl exclude* pe cel al infracțiunii mai ușoare de hărțuire, pentru care legea prevede pedeapsa de la o lună la trei luni sau amenda și există o cauză de subsidiaritate prev. de teza finală a art. 208 alin. (2) CP (*CA Oradea, dec. 50/2018, nepublicată*).

3. Distincție de șantaj. Pe de o parte, *infracțiunea de șantaj* se referă la faptele care restrâng libertatea psihică a persoanei, pe care o determină prin constrângere să facă acte pe care nu ar fi dorit să le efectueze, această constrângere fiind făcută în scopul obținerii unui avantaj patrimonial sau nepatrimonial; pe de altă parte, *infracțiunea de hărțuire* are în vedere anumite fapte apărute în viața modernă prin care o persoană de rea-credință urmărește să îi creeze o stare de temere victimei, o urmărește fără drept sau fără un interes legitim, îi supraveghează locuința, locul de muncă, efectuează apeluri telefonice sau se folosește de alte forme de comunicare în mod abuziv (*CAB, dec. 733/2015, sintact*).

Capitolul VIII. Infracțiuni contra libertății și integrității sexuale

Observații generale

- sunt doar infr. comisive, neputând fi săvârșite prin omisiune;
- în forma de bază se comit doar cu intenție;
- tentativa este, în principiu, pedepsibilă, cu excepția racolării minorilor în scopuri sexuale, precum și a hărțuirii sexuale, aceste două infracțiuni fiind și singurele incriminate numai în forma de bază și pentru care legea prevede pedeapsa închisorii alternativ cu amenda.

Art. 218. Violul. (1) Raportul sexual, actul sexual oral sau anal cu o persoană, săvârșit prin constrângere, punere în imposibilitate de a se apăra ori de a-și exprima voința sau profitând de această stare, se pedepsește cu închisoarea de la 5 la 10 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

• absoarbe art. 193(1) și (2) și art. 206(1)

(2) Cu aceeași pedeapsă se sancționează orice alte acte de penetrare vaginală sau anală comise în condițiile alin. (1).

(3) Pedeapsa este închisoarea de la 7 la 12 ani și interzicerea exercitării unor drepturi atunci când:

a) victima se află în îngrijirea, ocrotirea, educarea, paza sau tratamentul făptuitorului;

b) fapta a fost comisă de către un membru de familie sau de către o persoană care conviețuiește cu victima;

c) victima este un minor;

d) fapta a fost comisă în scopul producerii de materiale pornografice;

e) fapta a avut ca urmare vătămarea corporală sau a pus în pericol viața victimei în orice alt mod;

f) fapta a fost săvârșită de două sau mai multe persoane împreună.

(3[1]) Pedeapsa este închisoarea de la 7 la 15 ani și interzicerea exercitării unor drepturi atunci când faptele prevăzute la alin. (1) și (2) au fost comise față de un minor în circumstanțele prevăzute la alin. (3) lit. a), b) și d)-f), sau de către o persoană care a mai comis anterior o infracțiune contra libertății și integrității sexuale asupra unui minor, o infracțiune de pornografie infantilă sau proxenetism asupra unui minor.

(4) Dacă fapta a avut ca urmare moartea victimei, pedeapsa este închisoarea de la 9 la 18 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(5) Acțiunea penală pentru fapta prevăzută în alin. (1) și alin. (2) se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate.

(6) Tentativa la infracțiunile prevăzute în alin. (1)-(3) se pedepsește.

Viol = constrângere { fizică (art. 193 CP) / *sau* / morală } + conduită sexuală { raport sexual (vaginal) / act sexual oral / act sexual anal / alte acte de penetrare vaginală sau anală }

sau

punerea victimei în imposibilitate de a-și exprima voința

ori

profitând de această stare

Esențial

- *viol* = constrângere (fizică sau morală) sau punerea victimei în imposibilitatea de a se apăra *ori* de a-și exprima voința (sedarea ori legarea victimei) *ori* profitând de această stare (victima doarme independent de conduita autorului) *și* realizarea unui act de penetrare vaginală, anală ori orală. Unele acte de penetrare orală (ce nu implică folosirea organului sexual) se pliază pe agresiunea sexuală;
- în forma de bază, participația penală este posibilă doar în forma instigării și a complicității anterioare, deoarece coautoratul și complicitatea concomitentă sunt sancționate ca variantă agravată (viol comis de două sau mai multe persoane împreună);
- faptă comisivă: acte de penetrare sexuală;
- consimțământul victimei este o cauză care înlătură tipicitatea obiectivă a faptei, nu antijuridicitatea;
  - lipsa consimțământului trebuie să fie consecința celor trei modalități prev. explicit de alin. (1) pentru săvârșirea faptei;
  - se va reține săvârșirea infr. de viol atunci când, din cauza vârstei sau a unei boli, subiectul pasiv nu putea să exprime un consimțământ valabil;
- constrângerea [fizică sau psihică (amenințare)] trebuie să fie efectivă, chiar dacă nu este irezistibilă;
- fapta poate fi tipică și atunci când nu este comisă prin constrângerea victimei (de ex., profitând de imposibilitatea de a-și exprima voința);
- nu va putea fi reținută varianta agravată prev. de alin. (3) lit. b) în concurs cu incestul;
- calitățile speciale cerute de alin. (3) lit. b) și c) constituie *circumstanțe personale de individualizare*, care trebuie să existe la momentul comiterii faptei și trebuie cunoscute de făptuitor;
  - prin modificările aduse de Legea nr. 217/2020 a fost extinsă sfera subiecților activi calificați care vor atrage reținerea circumstanței agravate prev. de alin. (3) lit. b); dacă subiectul activ se încadrează în noțiunea de „membru de familie" prev. de art. 177 CP, atunci se va se reține varianta agravată (spre ex., unchiul de frate al victimei, soțul); de asemenea, se va reține varianta agravată în cazul în care subiectul activ conviețuiește cu victima, chiar dacă nu este membru de familie;
- *alin. (3) lit. e)* se comite cu praeterintenție; dacă s-a prevăzut și urmărit/acceptat vătămarea corporală a victimei, se va reține forma de bază sau agravată, cu excepția alin. (3) lit. e), în concurs cu infr. de vătăm. corp.;

- varianta agravată de la alin. (3) lit. e) a fost extinsă în mod redundant prin Legea nr. 217/2020 și la ipoteza în care subiectul activ pune în primejdie viața victimei în orice mod, iar victima nu a decedat (aceasta fiind o urmare a vătămării corporale); dacă victima a decedat, iar subiectul activ a acționat cu praeterintenție, se va reține agravanta de la alin. (4);
- dacă acesta a acționat cu intenția de a suprima viața victimei, se va reține infr. de viol, formă de bază sau agravată, cu excepția alin. (3) lit. e), în concurs cu infr. de tentativă la omor/omor în formă consumată;

la varianta agravată prev. de alin. (3) lit. f) trebuie avut în vedere caracterul violului comis prin constrângere de infracțiune complexă care absoarbe lipsirea de libertate pe perioada constrângerii, amenințarea ori lovirea sau alte violențe;

- va exista coautorat și în situația în care unul/unii dintre participanți săvârșește/săvârșesc infracțiunea absorbită, iar altul/alții actele de penetrare sexuală;

alin. (3¹) teza I: este o variantă agravată cu subiect pasiv calificat; este, în esență, sancționat mai aspru cumulul de circumstanțe agravate de la alin. (3), atunci când cel puțin una dintre ele este cea prev. de alin. (3) lit. c), respectiv victima este un minor (spre ex., infr. de viol este săvârșită asupra unui minor de către trei persoane);

alin. (3¹) teza a II-a: este o variantă agravată cu autor calificat; se sancționează mai aspru violul săvârșit în variantele prev. de alin. (1) și (2) de către o persoană care anterior a mai săvârșit o infr. contra libertății și integrității sexuale asupra unui minor sau o infr. de pornografie infantilă sau proxenetism asupra unui minor; varianta agravată va fi reținută chiar dacă a doua faptă nu are ca subiect pasiv un minor ori dacă a rămas în forma tentativei incriminate;

alin. (4) se comite cu praeterintenție; dacă s-a prevăzut și urmărit/acceptat moartea victimei (minore sau majore), se va reține forma de bază a violului în concurs cu omorul [inclusiv calificat – art. 189 alin. (1) lit. d) CP];

violul consumat absoarbe actele de agresiune sexuală comise în aceeași împrejurare;

nu este posibilă tentativa idonee perfectă, fiind incriminată numai tentativa imperfectă; => posibilă doar desistarea

- dacă tentativa la viol a avut ca urmare moartea victimei, se va aplica pedeapsa pentru infracțiunea consumată rap. la prev. art. 36 alin. (3) CP;

la forma de bază, acțiunea penală poate fi pusă în mișcare și din oficiu, în condițiile art. 157 alin. (5) CP;

potrivit art. 374 alin. (4) CP, prin *materiale pornografice cu minori* se înțelege orice material care prezintă un minor ori o persoană majoră drept un minor, având un comportament sexual explicit sau care, deși nu prezintă o persoană reală, simulează, în mod credibil, un minor având un astfel de comportament, precum și orice reprezentare a organelor genitale ale unui copil cu scop sexual;

- conform art. 374 alin. (4¹) CP, prin *spectacol pornografic* se înțelege expunerea în direct adresată unui public, inclusiv prin tehnologia informațiilor și comunicațiilor, a unui copil implicat într-un comportament sexual explicit ori a organelor genitale ale unui copil, cu scop sexual;

răspunderea penală este imprescriptibilă.

Secvențe de practică judiciară

1. Constrângerea fizică. ***i)*** În ceea ce privește constrângerea fizică a victimei, atât doctrina de specialitate, cât și practica judiciară sunt unanime în a accepta că aceasta nu trebuie să fie absolut irezistibilă și că trebuie apreciată întotdeauna în concret, adică ținându-se seama de condițiile în care s-a exercitat forța, ca și de puterea de rezistență a victimei. De asemenea, nu trebuie omis faptul că victima nu este obligată să opună rezistență sau să continue a rezista atunci când, din modul în care s-a exercitat constrângerea, din intensitatea forței coercitive, ca și din alte împrejurări concrete, ar rezulta că orice rezistență a ei ar fi fost zadarnică sau că s-ar fi expus unui rău mai mare *(ICCJ, dec. 2043/2014, scj.ro)*.

ii) Instanța constată că elementul central al infracțiunii de viol este reprezentat de întreținerea raportului sexual în absența consimțământului persoanei vătămate sau în fața unui refuz explicit de întreținere a raportului sexual exprimat de către persoana vătămată. În cazul unui refuz, actele exercitate de către autor pentru întreținerea raportului sexual (mutarea victimei, dezbrăcarea acesteia etc.) sunt acte prin care voința acesteia în acest sens, exprimată în mod nemijlocit și fără echivoc, este înfrântă de către inculpat și care intră în cadrul elementului material al infracțiunii de viol. Acesta este cazul și în situațiile în care, cum este cazul în speță, inculpatul nu aplică în mod direct lovituri victimei, ci, prin modalitatea de acționare și manipulare a corpului persoanei vătămate, reușește să paralizeze orice rezistență fizică a persoanei vătămate și să realizeze raportul sexual în prezența unui refuz exprimat de către persoana vătămată *(JS 6, sent. 332/2019, nepublicată)*.

2. Constrângerea morală. Existența infracțiunii de viol nu depinde neapărat de exercitarea de acte de violență fizică, violența putând fi și de natură psihică. De altfel, actele de constrângere fizică pot fi reale și pot fi suficiente pentru a conduce la înfrângerea voinței victimei, chiar dacă intensitatea acestora este una mai redusă și care nu lasă astfel urme de lungă durată pe corpul acesteia, făcând astfel imposibilă constatarea lor la o examinare medicală ulterioară *(TB, dec. 232/2013, nepublicată)*.

3. Absorbția lipsirii de libertate. Infracțiunea de lipsire de libertate nu se absoarbe în infracțiunea de viol din moment ce minora a fost reținută în locuința inculpatului până dimineața, mult timp după consumarea faptei de viol prin penetrare orală *(CAB, dec. 453/2017, sintact)*.

4. Tentativa la viol. Există tentativă de viol în situația în care inculpatul a folosit constrângerea de orice fel împotriva victimei pentru a o determina la acte sexuale de orice natură ori a profitat de starea de neputință a victimei de a se apăra ori de a-și exprima voința, pentru a întreține acte sexuale, dar acestea nu s-au putut realiza din motive independente de voința făptuitorului. Însă literatura și practica juridică este unanimă în aprecierea faptului că nu există tentativă de viol în cazul în care, după folosirea actelor de constrângere, inculpatul a renunțat de bunăvoie la realizarea actului sexual *(CA Iași, dec. 298/2016, nepublicată)*.

Art. 219. Agresiunea sexuală. (1) Actul de natură sexuală, altul decât cele prevăzute în art. 218, cu o persoană, săvârșit prin constrângere, punere în imposibilitate de a se apăra sau de a-și exprima voința ori profitând de această stare, se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(2) Pedeapsa este închisoarea de la 3 la 10 ani și interzicerea exercitării unor drepturi atunci când:

a) victima se află în îngrijirea, ocrotirea, educarea, paza sau tratamentul făptuitorului;

b) fapta a fost comisă de către un membru de familie sau de către o persoană care conviețuiește cu victima;

c) victima este un minor;

d) fapta a fost comisă în scopul producerii de materiale pornografice;

e) fapta a avut ca urmare vătămarea corporală sau a pus în pericol viața victimei în orice alt mod;

f) fapta a fost săvârșită de două sau mai multe persoane împreună.

(2^1) Pedeapsa este închisoarea de la 5 la 12 ani și interzicerea exercitării unor drepturi atunci când faptele prevăzute la alin. (1) au fost comise față de un minor în circumstanțele prevăzute la alin. (2) lit. a), b) și d)-f) sau de către o persoană care a mai comis anterior o infracțiune contra libertății și integrității sexuale asupra unui minor, o infracțiune de pornografie infantilă sau proxenetism asupra unui minor.

(3) Dacă fapta a avut ca urmare moartea victimei, pedeapsa este închisoarea de la 7 la 15 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(4) Dacă actele de agresiune sexuală au fost precedate sau urmate de săvârșirea actelor sexuale prevăzute în art. 218 alin. (1) și alin. (2), fapta constituie viol.

(5) Acțiunea penală pentru fapta prevăzută în alin. (1) se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate.

(6) Tentativa la infracțiunile prevăzute în alin. (1) și alin. (2) se pedepsește.

dacă sunt precedate/urmate de tentativă la viol = concurs

Esențial

- completează incriminarea faptelor comisive specifice violului prin sancționarea și a altor acte de natură sexuală care nu implică penetrarea;
  - excepțional, unele acte de penetrare orală pot lua forma unei agresiuni sexuale: de ex., constrângerea victimei să simuleze un act sexual oral prin utilizarea unor jucării erotice;
- agresiunea sexuală comisă prin constrângere absoarbe infr. de lipsire de libertate în mod ilegal pe perioada necesară pentru săvârșirea infracțiunii, amenințarea, precum și infr. de lovire sau alte violențe;
- prin modificările aduse de Legea nr. 217/2020 a fost extinsă sfera subiecților activi calificați care vor atrage reținerea circumstanței agravate prev. de alin. (2) lit. b); dacă subiectul activ se încadrează în noțiunea de „membru de familie" prev. de art. 177 CP, atunci se va se reține varianta agravată (spre ex., unchiul de frate al victimei); de asemenea, se va reține varianta agravată în cazul în care subiectul activ conviețuiește cu victima, chiar dacă nu este membru de familie;
- pentru modificările aduse prin Legea nr. 217/2020, a se vedea comentariile de la viol;
- nu este posibilă tentativa idonee perfectă, fiind incriminată numai tentativa imperfectă.

Secvențe de practică judiciară

1. Act de natură sexuală. Prin incriminarea acestora și eliminarea ulterioară a actelor ce intră în sfera laturii obiective a infracțiunii de viol, legiuitorul a urmărit protejarea libertății sexuale a victimei împotriva oricăror alte forme de agresiune, nefiind necesar pentru a se putea reține încadrarea prev. de art. 219 CP ca actul de natură sexuală să fie comis cu sexul sau asupra sexului, atât timp cât prin acesta s-a urmărit obținerea unei satisfacții sexuale, fiind în același timp lezată libertatea victimei, constrânsă la o conduită care poate fi calificată drept sexuală. Or, luarea în brațe a celor două minore în vârstă de 7 ani, pipăirea, mângâierea acestora, chiar dacă nu în zonele intime, urmată de constrângerea acestora și sărutarea lor prin introducerea limbii inculpatului, în mod repetat, în cavitatea bucală, întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de agresiune sexuală *(CA Cluj, dec. 443/2016, sintact)*.

2. Modalități de comitere. ***i)*** Determinarea minorului de 10 ani să-l masturbeze pe inculpat și să-l lingă pe penis reprezintă act de natură sexuală, altul decât cel prev. de art. 218 CP, și realizează latura obiectivă a infracțiunii prev. de art. 219 alin. (1), alin. (2) lit. c) CP *(ICCJ, dec. 1753/2014, scj.ro)*.

ii) Inculpatul a luat-o în brațe pe persoana vătămată și a pipăit-o pe sâni, i-a introdus mâna în chiloți și i-a atins timp de 2-3 minute organele genitale, după care și-a scos penisul aflat în erecție și i l-a arătat *(CA Brașov, dec. 345/2016, sintact)*.

iii) Inculpatul le-a sărutat în zona intimă pe cele două persoane vătămate, iar pe una dintre acestea a tras-o de mai multe ori de părțile intime, acționând astfel asupra organelor sexuale ale persoanelor vătămate prin comiterea de acte de natură sexuală în sensul art. 219 alin. (1) CP *(CA Galați, dec. 642/2016, Iugan)*.

iv) Fapta inculpatului care, după ce a observat-o pe persoana vătămată, s-a apropiat de aceasta și a prins-o cu mâna de fesa stângă, strângând-o de această zonă corporală, întrunește elementele constitutive ale infracțiunii de agresiune sexuală, prev. de art. 219 alin. (1) CP *(JS 6, sent. 202/2019, nepublicată)*.

Art. 220. Actul sexual cu un minor. (1) Raportul sexual, actul sexual oral sau anal, precum și orice alte acte de penetrare vaginală sau anală comise cu un minor cu vârsta între 14 și 16 ani se pedepsesc cu închisoarea de la unu la 5 ani.

(2) Fapta prevăzută la alin. (1), săvârșită asupra unui minor care nu a împlinit vârsta de 14 ani, se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 9 ani și interzicerea exercitării unor drepturi. → sub. activ tot minor → 14-18 ani

(3) Fapta prevăzută la alin. (1), comisă de un major cu un minor cu vârsta între 16 și 18 ani, se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 9 ani și interzicerea exercitării unor drepturi dacă:

a) minorul este membru de familie al majorului; → față pers. cu care conviețuiește

b) minorul se află în îngrijirea, ocrotirea, educarea, paza sau tratamentul făptuitorului sau acesta a abuzat de poziția sa recunoscută de încredere sau de autoritate asupra minorului ori de situația vădit vulnerabilă a acestuia, datorată unui handicap psihic sau fizic, unei situații de dependență, unei stări de incapacitate fizică sau psihică ori altei cauze; b) teza II) nu se regăsește și la viol

c) fapta a pus în pericol viața minorului;

d) a fost comisă în scopul producerii de materiale pornografice.

(4) Fapta prevăzută la alin. (1) se pedepsește cu închisoarea de la 3 la 10 ani și interzicerea exercitării unor drepturi atunci când:

a) fapta a fost comisă de un membru de familie al minorului sau de o persoană care conviețuiește cu acesta; → dacă amândoi au între 14-16 ani → răsp. amândoi

b) minorul se află în îngrijirea, ocrotirea, educarea, paza sau tratamentul făptuitorului sau acesta a abuzat de poziția sa recunoscută de încredere sau de autoritate asupra minorului ori de situația vădit vulnerabilă a acestuia, datorată unui handicap psihic sau fizic, unei situații de dependență, unei stări de incapacitate fizică sau psihică ori altei cauze;

c) fapta a pus în pericol viața minorului; → 2 minori de 14 ani se înregistrează => amândoi săv. art. 220(4) lit. d)

d) a fost comisă în scopul producerii de materiale pornografice;

e) făptuitorul a împlinit vârsta de 18 ani.

(5) Fapta prevăzută la alin. (2) se pedepsește cu închisoarea de la 5 la 12 ani și interzicerea exercitării unor drepturi atunci când:

mu contează dif. de vârstă

* alim. (1) → practic poate fi incident doar când făptuitorul are minim 17 ani și 0 zi și maxim 18 ani fără o zi.

• alin. (3) lit. a) → minor cu minor între 16-18 ani ≠ art. 220 dar poate fi incest

a) fapta a fost comisă de un membru de familie al minorului sau de o persoană care conviețuiește cu acesta;

b) minorul se află în îngrijirea, ocrotirea, educarea, paza sau tratamentul făptuitorului sau acesta a abuzat de poziția sa recunoscută de încredere sau de autoritate asupra minorului ori de situația vădit vulnerabilă a acestuia, datorată unui handicap psihic sau fizic, unei situații de dependență, unei stări de incapacitate fizică sau psihică ori altei cauze;

c) fapta a pus în pericol viața minorului;

d) a fost comisă în scopul producerii de materiale pornografice;

e) făptuitorul a împlinit vârsta de 18 ani.

(6) Faptele prevăzute la alin. (1) și (2), precum și la alin. (4) lit. e) nu se sancționează dacă diferența de vârstă nu depășește 3 ani; → se aplică oricărui participant

(7) Tentativa la infracțiunile prevăzute la alin. (1)-(5) se pedepsește.

↳ absoarbe actele de corupere sexuală care au practic aceeași semnificație → concurs de calificări

Esențial

- infr. comisivă săvârșită prin acte de penetrare sexuale (aceleași ca la viol) asupra unui minor, cu consimțământul acestuia;
- vârsta victimei 14-16 ani – constituie infr. în forma de bază prev. de alin. (1) doar dacă făptuitorul nu este major; dacă făptuitorul este major, se va reține varianta agravată prev. de alin. (4) lit. e);
- vârsta victimei < 14 ani – constituie infr. conform alin. (2), fără a fi necesară îndeplinirea unor condiții suplimentare, în special în ceea ce privește subiectul activ; dacă subiectul activ este major, se va reține varianta agravată prev. de alin. (5) lit. e);
- vârsta victimei 16-18 ani – constituie infr. conform alin. (3) numai dacă este săvârșită de către un major și există cel puțin una dintre condițiile enumerate la alin. (3) lit. a)-d);
- actul sexual realizat cu un minor în variantele prev. de alin. (1), (2) și (4) lit. e) nu se pedepsește (cauză de nepedepsire) dacă diferența de vârstă nu depășește 3 ani și nu se poate reține o altă agravantă de la alin. (4) în afară de lit. e) (făptuitor major) sau o agravantă prev. de alin. (5) [de ex., minorii sunt membri de familie];
- nu este posibilă reținerea circumstanței agravante legale prev. de art. 77 lit. d) CP dacă autorul este major, având în vedere introducerea elementelor circumstanțiale agravante prev. de alin. (4) lit. e) și alin. (5) lit. e);
- *alin. (3)*: autorul este doar o persoană majoră; subiect pasiv este numai un minor cu vârsta între 16 și 18 ani;

! Este prev. ca agravantă doar punerea în pericol a vieții => concurs cu loviri sau alte violențe / vătămare corporală / LVCM

- la alin. (3) lit. a) și b), la alin. (4) lit. a), b) și c) și la alin. (5) lit. a), b) și e) autorul este calificat;
- consimțământul subiectului pasiv nu constituie o cauză justificativă; vicierea consimțământului sau imposibilitatea exprimării unui consimțământ valabil la întreținerea actului sexual poate constitui motiv pentru reținerea infr. de viol;
- deși fapta constituie infr., există o cauză de nepedepsire prev. de alin. (6);
- nu este posibilă tentativa idonee perfectă, fiind incriminată numai tentativa imperfectă; ⇒ doar desistare
- răspunderea penală este imprescriptibilă.

prin orice mijloace (promisiuni cadouri) ; NU constrângere pt. că ar fi agresiune sexuală

Art. 221. Coruperea sexuală a minorilor. (1) Comiterea unui act de natură sexuală, altul decât cel prevăzut în art. 220, împotriva unui minor care nu a împlinit vârsta de 14 ani, precum și determinarea minorului să suporte ori să efectueze un astfel de act se pedepsesc cu închisoarea de la unu la 5 ani.

(2) Pedeapsa este închisoarea de la 2 la 8 ani și interzicerea exercitării unor drepturi, atunci când:

a) fapta a fost comisă de un membru de familie al minorului sau de o persoană care conviețuiește cu acesta;

b) minorul se află în îngrijirea, ocrotirea, educarea, paza sau tratamentul făptuitorului sau acesta a abuzat de poziția sa recunoscută de încredere sau de autoritate asupra minorului ori de situația vădit vulnerabilă a acestuia, datorată unui handicap psihic sau fizic, unei situații de dependență, unei stări de incapacitate fizică sau psihică ori altei cauze;

c) fapta a fost comisă în scopul producerii de materiale pornografice;

d) fapta a pus în pericol viața minorului.

(2[1]) Fapta prevăzută la alin. (1), comisă de un major cu un minor cu vârsta între 14 și 18 ani, se pedepsește cu închisoarea de la două luni la 3 ani și interzicerea exercitării unor drepturi dacă:

a) minorul este membru de familie al majorului; → fără pers. cu care conviețuiește

b) minorul se află în îngrijirea, ocrotirea, educarea, paza sau tratamentul făptuitorului sau acesta a abuzat de poziția sa recunoscută de încredere sau de autoritate asupra minorului ori de situația vădit vulnerabilă a acestuia, datorată unui handicap psihic sau fizic, unei situații de dependență, unei stări de incapacitate fizică sau psihică ori altei cauze;

c) fapta a pus în pericol viața minorului;

d) a fost comisă în scopul producerii de materiale pornografice.

(3) Actul sexual de orice natură săvârșit de un major în prezența unui minor care nu a împlinit vârsta de 14 ani se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.

atât elementul material de la viol, cât și cel de la agresiune sexuală; NU este relevant dacă actul sexual de orice natură constituie infracțiune sau nu

(4) Determinarea de către un major a unui minor care nu a împlinit vârsta de 14 ani să asiste la comiterea unor acte cu caracter exhibiționist ori la spectacole sau reprezentații în cadrul cărora se comit acte sexuale de orice natură, precum și punerea la dispoziția acestuia de materiale cu caracter pornografic se pedepsesc cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă.

(5) Faptele prevăzute în alin. (1) nu se sancționează dacă diferența de vârstă nu depășește 3 ani.

(6) Tentativa la infracțiunile prevăzute în alin. (1), (2) și (2[1]) se pedepsește.

Esențial

- poate fi comisă și de un infractor minor;
- subiectul pasiv este doar minorul (indiferent de sex) care nu a împlinit vârsta de 14 ani în cazul variantei tip și minorul cu vârsta între 14 și 18 ani în cazul variantei agravate prev. de alin. (2[1]), însă numai dacă subiectul activ este major și este întrunită una dintre condițiile suplimentare de la alin. (2[1]) lit. a)-d);
- infr. comisivă; sfera actelor concrete comise este mai largă decât cea de la agresiunea sexuală;
- actele de natură sexuală sunt liber consimțite și constau în orice acte sau practici sexuale care nu presupun o penetrare cu caracter sexual;
- la modalitatea prev. de alin. (3), minorul nu este participant la aceste acte sexuale realizate de autorul infracțiunii; → dar trebuie să le pedepsească
- în cazul în care nu se poate proba efectuarea unor acte de determinare a minorului să asiste la comiterea unor acte cu caracter exhibiționist, ci comiterea unui act sexual de orice natură *de un major în prezența unui minor* care nu a împlinit vârsta de 14 ani, se va reține comiterea faptei în modalitatea prev. de alin. (3) CP, iar nu cea prev. de alin. (4) CP;
- nu este posibilă tentativa idonee perfectă, iar cea imperfectă este posibilă, dar neincriminată la modalitățile prev. de alin. (3) și (4).

Jurisprudență

CCR: Previzibilitatea conținutului constitutiv al formei de bază a coruperii sexuale a minorilor. (...) *subiectul pasiv*, în oricare dintre modalitățile normative ale infracțiunii prev. de art. 221 CP, este minorul, indiferent de sex, care nu are împlinită vârsta de 13 ani la data comiterii faptei [n.n. – *de lege lata* 14 ani]. Legiuitorul a limitat vârsta minorului la 13 ani, având în vedere faptul că, până la această vârstă, minorul poate fi cu ușurință pervertit sexual prin diferite manopere care să-i incite curiozitatea specifică vârstei și

- la alin. (3) lit. a) și b), la alin. (4) lit. a), b) și c) și la alin. (5) lit. a), b) și e) autorul este calificat;
- consimțământul subiectului pasiv nu constituie o cauză justificativă; vicierea consimțământului sau imposibilitatea exprimării unui consimțământ valabil la întreținerea actului sexual poate constitui motiv pentru reținerea infr. de viol;
- deși fapta constituie infr., există o cauză de nepedepsire prev. de alin. (6);
- nu este posibilă tentativa idonee perfectă, fiind incriminată numai tentativa imperfectă; => doar desistare
- răspunderea penală este imprescriptibilă.

prin orice mijloace (promisiuni cadouri) ..NU constrângere
pt. a fi agresiune sexuală

Art. 221. Coruperea sexuală a minorilor. (1) Comiterea unui act de natură sexuală, altul decât cel prevăzut în art. 220, împotriva unui minor care nu a împlinit vârsta de 14 ani, precum și determinarea minorului să suporte ori să efectueze un astfel de act se pedepsesc cu închisoarea de la unu la 5 ani.

(2) Pedeapsa este închisoarea de la 2 la 8 ani și interzicerea exercitării unor drepturi, atunci când:

a) fapta a fost comisă de un membru de familie al minorului sau de o persoană care conviețuiește cu acesta;

b) minorul se află în îngrijirea, ocrotirea, educarea, paza sau tratamentul făptuitorului sau acesta a abuzat de poziția sa recunoscută de încredere sau de autoritate asupra minorului ori de situația vădit vulnerabilă a acestuia, datorată unui handicap psihic sau fizic, unei situații de dependență, unei stări de incapacitate fizică sau psihică ori altei cauze;

c) fapta a fost comisă în scopul producerii de materiale pornografice;

d) fapta a pus în pericol viața minorului.

(2[1]) Fapta prevăzută la alin. (1), comisă de un major cu un minor cu vârsta între 14 și 18 ani, se pedepsește cu închisoarea de la două luni la 3 ani și interzicerea exercitării unor drepturi dacă:

a) minorul este membru de familie al majorului; → fără pers. cu care conviețuiește

b) minorul se află în îngrijirea, ocrotirea, educarea, paza sau tratamentul făptuitorului sau acesta a abuzat de poziția sa recunoscută de încredere sau de autoritate asupra minorului ori de situația vădit vulnerabilă a acestuia, datorată unui handicap psihic sau fizic, unei situații de dependență, unei stări de incapacitate fizică sau psihică ori altei cauze;

c) fapta a pus în pericol viața minorului;

d) a fost comisă în scopul producerii de materiale pornografice.

(3) Actul sexual de orice natură săvârșit de un major în prezența unui minor care nu a împlinit vârsta de 14 ani se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.

atât elementul material de la viol, cât și cel de la agresiune sexuală; NU este relevant dacă actul sexual de orice natură constituie infracțiune sau nu

(4) Determinarea de către un major a unui minor care nu a împlinit vârsta de 14 ani să asiste la comiterea unor acte cu caracter exhibiționist ori la spectacole sau reprezentații în cadrul cărora se comit acte sexuale de orice natură, precum și punerea la dispoziția acestuia de materiale cu caracter pornografic se pedepsesc cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă.

(5) Faptele prevăzute în alin. (1) nu se sancționează dacă diferența de vârstă nu depășește 3 ani.

(6) Tentativa la infracțiunile prevăzute în alin. (1), (2) și (2[1]) se pedepsește.

Esențial

- poate fi comisă și de un infractor minor;
- subiectul pasiv este doar minorul (indiferent de sex) care nu a împlinit vârsta de 14 ani în cazul variantei tip și minorul cu vârsta între 14 și 18 ani în cazul variantei agravate prev. de alin. (2[1]), însă numai dacă subiectul activ este major și este întrunită una dintre condițiile suplimentare de la alin. (2[1]) lit. a)-d);
- infr. comisivă; sfera actelor concrete comise este mai largă decât cea de la agresiunea sexuală;
- actele de natură sexuală sunt liber consimțite și constau în orice acte sau practici sexuale care nu presupun o penetrare cu caracter sexual;
- la modalitatea prev. de alin. (3), minorul nu este participant la aceste acte sexuale realizate de autorul infracțiunii; → dacă trebuie să le pedepsească
- în cazul în care nu se poate proba efectuarea unor acte de determinare a minorului să asiste la comiterea unor acte cu caracter exhibiționist, ci comiterea unui act sexual de orice natură *de un major în prezența unui minor* care nu a împlinit vârsta de 14 ani, se va reține comiterea faptei în modalitatea prev. de alin. (3) CP, iar nu cea prev. de alin. (4) CP;
- nu este posibilă tentativa idonee perfectă, iar cea imperfectă este posibilă, dar neincriminată la modalitățile prev. de alin. (3) și (4).

Jurisprudență

CCR: **Previzibilitatea conținutului constitutiv al formei de bază a coruperii sexuale a minorilor.** (...) *subiectul pasiv*, în oricare dintre modalitățile normative ale infracțiunii prev. de art. 221 CP, este minorul, indiferent de sex, care nu are împlinită vârsta de 13 ani la data comiterii faptei [n.n. – *de lege lata* 14 ani]. Legiuitorul a limitat vârsta minorului la 13 ani, având în vedere faptul că, până la această vârstă, minorul poate fi cu ușurință pervertit sexual prin diferite manopere care să-i incite curiozitatea specifică vârstei și

să-l determine să efectueze acte de natură sexuală. În ceea ce privește dispozițiile alin. (1) al art. 221 CP, Curtea observă că *elementul material* al laturii obiective a infracțiunii de corupere sexuală a minorilor în varianta de bază constă în comiterea unui act de natură sexuală, altul decât cel prev. în art. 220 CP, asupra unui minor care nu a împlinit vârsta de 13 ani [n.n. – *de lege lata* 14 ani], precum și în determinarea minorului să suporte ori să efectueze un astfel de act. Prin „act de natură sexuală, altul decât cel prev. în art. 220" se înțelege orice act prin care se tinde la obținerea excitației sexuale ori a satisfacției sexuale prin alte procedee decât acțiunea de penetrare. Este vorba despre actele de natură sexuală prev. în dispozițiile art. 219 CP care reglementează agresiunea sexuală, dar, spre deosebire de această infracțiune, în cazul coruperii sexuale a minorilor, actele respective se comit cu acordul minorului. Așadar, în sfera de aplicare a dispozițiilor art. 221 alin. (1) CP nu intră actele sexuale care se realizează prin penetrare. *Urmarea imediată* a infracțiunii prev. de dispozițiile art. 221 alin. (1) CP constă în periclitarea relațiilor sociale care privesc viața sexuală a minorului care nu a împlinit 13 ani. Fiind o infracțiune de pericol, legătura de cauzalitate dintre acțiunea ce constituie elementul material al laturii obiective și urmarea imediată nu trebuie dovedită, ci ea rezultă din însăși materialitatea faptei (*ex re*).

Sub aspectul elementului subiectiv, Curtea reține că fapta se comite cu intenție, făptuitorul având reprezentarea faptului că săvârșește asupra minorului un act de natură sexuală și urmărește efectuarea lui. Cerința esențială care însoțește elementul subiectiv al infracțiunii este ca făptuitorul să cunoască împrejurarea că actele de natură sexuală pe care le comite se răsfrâng asupra unui minor care nu a împlinit 13 ani [n.n. – de *lege lata* 14 ani], iar acțiunea de determinare pentru efectuarea unor astfel de acte ori pentru suportarea acestora să fie exercitată asupra unui minor care nu a împlinit 13 ani [n.n. – *de lege lata* 14 ani]. Așadar, fapta incriminată prin dispozițiile art. 221 alin. (1) CP are ca urmare imediată o stare nouă – contrară celei inițiale – cu privire la viața sexuală a minorului, care constă într-o vătămare a relațiilor sociale ce asigură ocrotirea minorului sub aspectul dezvoltării sale morale și al pregătirii pentru o viață sexuală normală. Prin norma de incriminare criticată, legiuitorul a înțeles să ocrotească un climat de dezvoltare fizică și psihică a minorilor care să le asigure acestora posibilitatea de a păstra sentimentele de pudoare, de decență și de moralitate cu privire la viața sexuală. Este absolut necesar ca aceste valori să fie cultivate, întărite și dezvoltate la minori în vederea pregătirii lor pentru o viață sexuală normală, care să nu le afecteze sănătatea și integritatea fizică și psihică *(dec. 420/2017[1])*.

Art. 222. Racolarea minorilor în scopuri sexuale. (1) Fapta persoanei majore de a-i propune unui minor care nu a împlinit vârsta de 16 ani să se întâlnească, în scopul comiterii unui act dintre cele prevăzute în art. 220 sau art. 374, inclusiv atunci când propunerea a fost făcută prin mijloacele de transmitere la distanță, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.

[1] Decizia are în vedere forma art. 221 înainte de modificările aduse prin Legea nr. 217/2020.

(2) Fapta persoanei majore de a-i propune unui minor care nu a împlinit vârsta de 14 ani să se întâlnească, în scopul comiterii unui act dintre cele prevăzute în art. 221, inclusiv atunci când propunerea a fost făcută prin mijloacele de transmitere la distanță, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.

Esențial

- subiectul pasiv este calificat: minorul care nu a împlinit vârsta de 16 ani, în cazul variantei de la alin. (1), respectiv 14 ani în cazul alin. (2), indiferent de sex; subiectul activ este întotdeauna un major;
- infr. comisivă de pericol abstract: propunerea de a se întâlni în scopul întreținerii unui act de natură sexuală sau al realizării unor acte de pornografie infantilă trebuie să fie concretă și determinată sau determinabilă în spațiu și timp;
- dacă scopul întâlnirii este realizarea unui act care se încadrează în art. 221 CP, iar subiectul pasiv nu a împlinit vârsta de 14 ani, fapta va constitui infracțiune conform alin. (2).

Art. 222[1]. Fapte comise în circumstanțe agravante. Dacă faptele prevăzute la art. 220-222 sunt săvârșite de două sau mai multe persoane împreună sau de către o persoană care a mai comis anterior o infracțiune contra libertății și integrității sexuale asupra unui minor, o infracțiune de pornografie infantilă sau proxenetism asupra unui minor, limitele speciale ale pedepsei se majorează cu o treime.

Esențial

- prin varianta agravată prev. de art. 222[1] se sancționează mai aspru infracțiunile prev. de 220-222 săvârșite de două sau mai multe persoane împreună [coautori sau complici concomitenți; nu se vor mai aplica dispozițiile art. 77 lit. a) CP], de către o persoană care anterior a mai săvârșit o infracțiune (formă consumată sau tentativă incriminată) contra libertății și integrității sexuale asupra unui minor sau o infr. de pornografie infantilă sau proxenetism asupra unui minor.

Art. 223. Hărțuirea sexuală. (1) Pretinderea în mod repetat de favoruri de natură sexuală în cadrul unei relații de muncă sau al unei relații similare, dacă prin aceasta victima a fost intimidată sau pusă într-o situație umilitoare, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă.

(2) Acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate.

Esențial

- infr. comisivă de obicei cu autor unic;
- participație penală: numai complicitate și instigare;
- nu are ca situație premisă existența unui raport de autoritate între subiecți;
- tentativa nu este posibilă.

făptuitorul poate fi și subalternul

Capitolul IX. Infracțiuni ce aduc atingere domiciliului și vieții private

Observații generale

- infr. nu au obiect material;
- la infr. prev. de art. 224 și 225 CP, sub. activ și sub. pasiv nu sunt circumstanțiați, iar participația penală este posibilă în toate formele;
- infr. prev. de art. 224 și 225 CP sunt de pericol abstract, la care legătura de cauzalitate rezultă *ex re*, iar forma de vinovăție este intenția directă sau indirectă;
- tentativa este posibilă la faptele comisive, dar nu este incriminată.

Art. 224. Violarea de domiciliu. (1) Pătrunderea fără drept, în orice mod, într-o locuință, încăpere, dependință sau loc împrejmuit ținând de acestea, fără consimțământul persoanei care le folosește/ori refuzul de a le părăsi la cererea acesteia se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă.

(2) În cazul în care fapta este săvârșită de o persoană înarmată, în timpul nopții ori prin folosire de calități mincinoase, pedeapsa este închisoarea de la 6 luni la 3 ani sau amenda.

(3) Acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate.

• dacă se pătrunde în locuința în care locuiesc mai multe persoane = în principiu, unitate naturală colectivă și se reține o singură infracțiune

• spațiul dintr-un loc de detenție ≠ domiciliu pt. că nu a existat libertatea de alegere cu privire la acel domiciliu

d.p.d.v. procedural, trebuie percheziție domiciliară

Esențial

- *violarea de domiciliu* = pătrunderea (cu tot corpul) fără drept sau refuzul (tacit sau explicit) de a părăsi (la solicitarea expresă) locuința, încăperea, dependința ori locul împrejmuit ținând de acestea;
- „domiciliul" este o noțiune autonomă, mai largă decât noțiunea omonimă din dreptul civil; → și un bun mobil (rulotă)
  - este protejată nu doar locuința unde efectiv își desfășoară viața privată o persoană ori dependința accesorie acesteia, ci inclusiv locul împrejmuit (de ex., curtea unei case) care ține de o locuință sau dependință;
- autor poate fi inclusiv proprietarul spațiului protejat → proprietarul pătrunde în imobil în contra voinței chiriașului;
- pers. juridică nu este subiect pasiv (a se vedea infr. de violare a sediului profesional);
- nu este necesar ca subiectul pasiv secundar să locuiască cu forme legale în spațiul protejat și nici să fie proprietarul acestuia;
- lipsa consimțământului persoanei vătămate se prezumă până la proba contrară, în special în situațiile în care pătrunderea are loc în mod clandestin ori prin inducerea în eroare a subiectului pasiv;
- infr. este absorbită legal de furtul calificat sau de tâlhăria calificată, dar poate fi reținută în concurs ideal cu nerespectarea hotărârilor judecătorești sau în concurs real cu infr. de înșelăciune sau viol.

Secvențe de practică judiciară

Conținut constitutiv. În oricare dintre conținuturile sale alternative – pătrunderea fără drept într-o locuință sau refuzul de a o părăsi la cerere –, violarea de domiciliu presupune încălcarea libertății persoanei care folosește locuința. Aceasta înseamnă că cererea de a părăsi locuința poate fi făcută nu numai de proprietar, ci și de orice persoană care o folosește, de membrii familiei sale sau de oricare altă persoană care locuiește împreună cu aceasta sau îl reprezintă pe titular. Există infracțiunea de violare de domiciliu chiar dacă inculpatul a pătruns în mod licit în locuința persoanei vătămate, însă a continuat să rămână acolo, deși i s-a cerut insistent să o părăsească *(CAB, dec. 1465/1998, CPJP 1998)*.

Art. 225. Violarea sediului profesional. (1) Pătrunderea fără drept, în orice mod, în oricare dintre sediile unde o persoană juridică sau fizică își desfășoară activitatea profesională/ori refuzul de a le părăsi la cererea persoanei îndreptățite se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă.

(2) În cazul în care fapta este săvârșită de o persoană înarmată, în timpul nopții ori prin folosire de calități mincinoase, pedeapsa este închisoarea de la 6 luni la 3 ani sau amenda.

(3) Acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate.

Esențial

- are același conținut constitutiv ca și violarea de domiciliu, elementul de specificitate fiind acela că subiectul pasiv este pers. fizică (avocat, practician în insolvență, executor judecătoresc, mediator, notar, consultant etc.) sau juridică care are în folosință un anumit spațiu cu titlu de sediu profesional și care are dreptul de a permite sau refuza intrarea sau rămânerea în aceste spații în care își desfășoară viața privată societară.

Secvențe de practică judiciară

Noțiunea de „sediu profesional". ***i)*** Sediul profesional se interpretează în sensul de clădire, spațiu acoperit. Concluzia se întemeiază pe interpretarea sistematică, observând dispozițiile art. 224 CP – violare de domiciliu care incriminează în mod expres pătrunderea fără drept într-un „loc împrejmuit" ținând de locuința/încăperea/dependința persoanei fizice. Or, din observarea celor două incriminări succesive incluse în aceeași secțiune de sistematizare din Codul penal, Titlul I, Infracțiuni contra persoanei, Capitolul IX, Infracțiuni ce aduc atingere domiciliului și vieții private, apare ca evidentă voința legiuitorului de a exclude incidența legii penale în ipoteza pătrunderii pe un teren ori alt loc împrejmuit ce ține de sediul profesional. Iar Codul penal nu definește noțiunea de „sediu profesional", argument suplimentar pentru interpretarea restrictivă a normei de incriminare *(Jud. Constanța, dec. 397/2017, Iugan).*

ii) Spre deosebire de infracțiunea de violare de domiciliu, unde legiuitorul incriminează și pătrunderea într-un spațiu delimitat ce ține de locuință, o astfel de ipoteză nu se regăsește în cazul infracțiunii de violare a sediului profesional. Prin această infracțiune, legiuitorul a urmărit să incrimineze pătrunderea într-un spațiu în care persoana juridică își desfășoară efectiv activitatea, un loc ce ține de activitatea statuară a persoanei juridice. Curtea sediului societății comerciale nu reprezintă un astfel de spațiu, aici nedesfășurându-se nicio activitate concretă care să se subsumeze obiectului de activitate al persoanei juridice. Simplul fapt că persoana juridică depozitase aici niște bunuri nu înseamnă că acel loc reprezenta un sediu profesional în sensul legii penale *(JS 5, sent. 2621/2016, Iugan).*

Titlul II
Infracțiuni contra patrimoniului

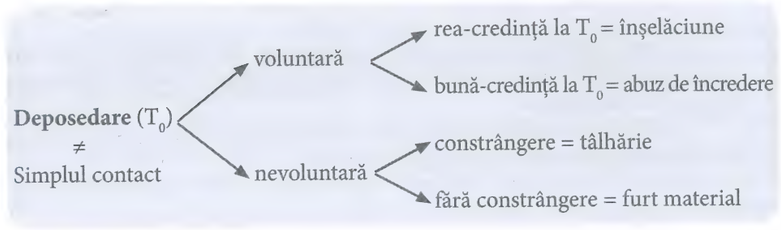

Capitolul I. Furtul

Observații generale

- în esență, obiectul material îl constituie bunul mobil (prin natura sa ori prin anticipație) corporal[1], animat sau neanimat, fungibil sau nefungibil, care, de regulă, are o minimă valoare economică;
- sunt asimilate bunurilor mobile înscrisurile, energia electrică și orice alt fel de energie cu valoare economică;
- sub. activ și sub. pasiv nu sunt circumstanțiați, exceptând furtul la plângere prealabilă, unde subiecții sunt calificați (de ex., minorul care sustrage în paguba tutorelui);
  - existența unei calități speciale (gestionar sau administrator) poate muta analiza în sfera infr. de delapidare;
  - pluralitatea de sub. pasivi nu atrage automat reținerea unui concurs de infr. → relevantă este unitatea sau pluralitatea de rezoluții infracționale, precum și pluralitatea de acțiuni/inacțiuni;

[1] Abordarea tradițională potrivit căreia obiectul material poate să fie doar un bun mobil corporal începe să fie abandonată. Prin Decizia nr. 55/A/2016, ICCJ a statuat faptul că se poate reține art. 243 CP și cu privire la sumele de bani ajunse din eroare în contul bancar, obiectul material fiind implicit extins și la bunurile mobile incorporale.

- tentativa este posibilă și pedepsibilă;
  - poate prezenta relevanță distincția dintre bunurile mari și bunurile mici.

Art. 228. Furtul. (1) Luarea unui bun mobil din posesia sau detenția altuia, fără consimțământul acestuia, în scopul de a și-l însuși pe nedrept, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.

(2) Fapta constituie furt și dacă bunul aparține în întregime sau în parte făptuitorului, dar în momentul săvârșirii acel bun se găsea în posesia sau detenția legitimă a altei persoane.

(3) Se consideră bunuri mobile și înscrisurile, energia electrică, precum și orice alt fel de energie care are valoare economică.

Esențial

- bunul furat trebuie să se fi aflat în posesia sau detenția altuia → delimitarea față de însușirea bunului găsit;
- *furt* = luare (deposedare + împosedare) neconsimțită a unui bun mobil → **nu** doar un contact material, **ci** luare efectivă în stăpânirea de fapt;
  - exemple de luare în stăpânire: aproprierea bunului, ascunderea (introducerea clandestină a banilor în buzunar) ori consumarea acestuia (mâncarea unor fructe);
  - imobilele nu fac obiectul sustragerii, dar se pot sustrage părți din imobil (prin detașare, acestea devin bunuri mobile);
- infr. de rezultat;
- nu orice bun mobil poate fi obiect material al furtului, sustragerea unor astfel de bunuri putând fi sancționată de alte norme de incriminare [de ex., dosarul, registrul, documentul sau orice alt înscris aflat în păstrarea sau deținerea unei autorități publice, instituții publice sau a altei persoane juridice care poate fi obiect material al infr. de sustragere sau distrugere de înscrisuri (art. 259 CP)];
  - bunurile abandonate (ieșire voluntară din posesia ori detenția unei persoane) nu pot face obiectul furtului;
  - bunul uitat (ieșire involuntară din posesia sau detenția unei persoane) poate face obiectul furtului; bunul pierdut poate face obiectul infracțiunii de însușire a bunului găsit;
- poate fi comis și de proprietarul bunului (proprietarul sustrage de la posesorul legitim al bunului); inclusiv hoțul poate fi protejat de textul de incriminare;

- există identitate între sub. pasiv al infr. și pers. prejudiciată;
- nu constituie o cerință de tipicitate identificarea proprietarului bunului sustras sau îmbogățirea fără just temei a făptuitorului;
- *fapta:* implică deposedarea subiectului pasiv și împosedarea în aceeași împrejurare sau ulterior a autorului;
- dacă o persoană deposedează victima și remite imediat bunul alteia în baza unei înțelegeri prealabile sau concomitente, se va reține coautoratul, deoarece ambele persoane au realizat acte nemijlocite de executare a deposedării și împosedării;
- elementul material poate consta într-o acțiune unică de sustragere realizată prin mai multe acte de executare (de ex., este necesară efectuarea mai multor drumuri pentru transportul bunurilor din locul de unde sunt sustrase până la vehiculul cu care sunt transportate); va exista astfel o ipoteză de unitate naturală colectivă;
- urmarea imediată rezultă din materialitatea faptei;
- poate fi comis și cu intenție indirectă;
- restituirea bunului sustras nu înlătură tipicitatea faptei, fiind vorba doar despre recuperarea prejudiciului;
- dacă banii sunt sustrași din contul unei persoane prin folosirea la un bancomat a unui card bancar, însușirea pe nedrept a sumelor de bani va fi sancționată în temeiul art. 250 CP, iar nu ca furt.
- săvârșit în forma agravată de la art. 256¹ → mai apelează împăcarea?

Jurisprudență

RIL: În situația existenței unui prim act de tăinuire, urmat de o altă acțiune a aceluiași tăinuitor care promite că va asigura valorificarea în continuare și a altor bunuri sustrase, sunt întrunite elementele constitutive ale complicității la infracțiunea de furt în formă simplă sau continuată, după caz, în concurs real cu infracțiunea de tăinuire, chiar dacă promisiunea anticipată de tăinuire a bunurilor nu a fost îndeplinită (*dec. 2/2008*).

Secvențe de practică judiciară

1. Complicitate, nu coautorat. Coautoratul presupune contribuția tuturor inculpaților la săvârșirea acelei fapte, contribuții ce reprezintă, fiecare în parte, elementul material al laturii obiective a infracțiunii respective. Doar inculpata a realizat acțiunea efectivă de sustragere a bunului, în timp ce ceilalți doi inculpați nu au avut capacitatea de a comite în mod nemijlocit furtul, neavând în niciun moment acces direct la bunul care urma a fi sustras, deci nu au avut, în niciun moment, posibilitatea de a sustrage nemijlocit portofelul persoanei vătămate. Trecerea unui interval de timp semnificativ între momentul sustragerii bunului și momentul plasării acestuia exclude categoric ipoteza coautoratului. Pentru a fi

fost în prezența coautoratului în privința inculpaților, ar fi trebuit ca aceștia să fi desfășurat activități materiale concordante prin care să fi contribuit nemijlocit la săvârșirea faptei, iar acțiunile acestora să se fi aflat într-o unitate indivizibilă, ipoteză inexistentă însă în prezenta cauză *(CAB, dec. 80/2018, sintact).*

2. Instigare. Fapta celui care determină pe altul să săvârșească o faptă prev. în legea penală și cumpără de la autor bunul provenit din săvârșirea infracțiunii constituie *numai instigare*, iar nu instigare aflată în concurs cu cea de tăinuire *(CSJ, dec. 329/1996, legalis).*

3. Consumarea furtului. *Teoria apropriațiunii* este aceea unanim acceptată de doctrina și practica judiciară. Astfel, bunul trebuie să fi trecut în posesia (stăpânirea de fapt) a inculpatului, indiferent cât durează această posesie. Consumarea furtului implică deci schimbarea situației de fapt, adică deposedarea subiectului pasiv prin sustragerea bunului din sfera stăpânirii sale și consecutiva intrare a acelui bun în posesia (detenția) făptuitorului, deci o luare în stăpânire de fapt (apropriațiune), în scopul însușirii pe nedrept. *Deposedarea* reprezintă ieșirea bunului din posesia făptuitorului, aspect ce a avut loc în momentul în care inculpatul a luat bunul (adidașii) din spatele casei, respectiv din locul unde fuseseră lăsați la uscat. De esența posesiei este faptul că bunul se află la dispoziția titularului posesiei. Când bunul a intrat în sfera de dispoziție a inculpatului, s-a realizat deposedarea și împosedarea pe criteriul puterii de dispoziție în raport de bunul mobil respectiv. Faptul că adidașii au fost abandonați ulterior deposedării și împosedării nu are relevanță prin raportare la consumarea infracțiunii. Infracțiunea de furt calificat s-a consumat anterior momentului abandonării bunului la vederea persoanei vătămate *(JS 5, sent. 1626/2018, Iugan).*

4. Furt și vătămare corporală. În cazul în care făptuitorul lovește persoana vătămată ca urmare a unor neînțelegeri anterioare, după care își însușește un obiect al acesteia căzut pe jos în cursul agresiunii, faptele constituie infracțiunile de vătămare corporală și furt, iar nu aceea de tâlhărie, de vreme ce întrebuințarea violenței nu s-a făcut în scopul sustragerii bunului, ci din răzbunare *(CSJ, dec. 642/2001, legalis).*

5. Furt – abuz de încredere. ***i)*** Se va reține comiterea furtului atunci când inculpatul a avut *ab initio* intenția de a-și însuși bunul persoanei vătămate. Astfel, are loc o veritabilă acțiune de sustragere pe nedrept, mascată sub forma solicitării adresate persoanei vătămate de a-i fi remis telefonul sub pretextul dorinței de a asculta muzică de pe telefon. Ca atare, inculpatul luase de la bun început rezoluția infracțională de a-și însuși telefonul mobil, dovadă fiind și timpul foarte scurt în care a plecat de la locul unde îi fusese încredințat telefonul mobil, urmată de înstrăinarea imediată a acestuia *(CAB, dec. 377/2018, nepublicată).*

ii) Abuzul de încredere presupune existența unei situații premisă ce constă în încredințarea bunului mobil în baza unui titlu și cu un anumit scop. Titlul la care se referă textul de lege reprezintă un raport juridic patrimonial între cel care deține bunul și cel care i l-a încredințat; iar deținerea bunului, ca situație juridică, nu trebuie confundată cu simpla deținere fizică, în afara unui raport juridic. Situația premisă nu este realizată în ipoteza în care făptuitorul este pus în contact material cu bunul pentru a efectua diferite activități asupra lui sau pentru a-l avea în pază pentru o scurtă perioadă de timp. În speță, bunurile au fost predate celor trei angajați, martorii TG, MS și inculpatul, în vederea realizării lucrărilor în construcții, iar după utilizare rămâneau în autoturismul societății, astfel că nu se poate vorbi de o posesie sau detenție a inculpatului. Mai mult, inculpatul însuși susține că nu le-a avut în gestiune și nu i-au fost predate în urma unei inventarieri, astfel că nu se poate vorbi nici de un titlu și nici de o posesie sau detenție a acestora *(CA Timișoara, dec. 739/2018, sintact).*

6. Furt – înșelăciune. Distincția dintre infracțiunea de înșelăciune și cea de furt constă în faptul că, în primul caz, persoana vătămată predă de bunăvoie bunul autorului infracțiunii, fiind indusă în eroare de către acesta, în timp ce, în al doilea caz, bunul iese din posesia sau detenția persoanei vătămate fără voia acesteia, fiind sustras de către infractor *(JS 5, sent. 384/2017, sintact).*

7. Furt – delapidare. Sustragerea de către conducătorul auto a unor bunuri pe care le transportă constituie infracțiunea de furt, în cazul în care bunurile au fost luate în primire de altă persoană, care însoțește transportul. Însușirea, folosirea sau traficarea de către conducătorul auto (funcționar în sensul legii penale) a bunurilor ce i-au fost încredințate pentru transport și pe care le-a luat în primire cu obligația de a le preda destinatarului în cantitatea și sortimentele prev. în actul de transport constituie infracțiunea de delapidare. Însușirea de către același conducător auto a carburanților ori lubrefianților ce i-au fost încredințați – în natură sau în bonuri – pentru alimentarea autovehiculului constituie infracțiunea de furt *(TS, dec. 1/1972, CD).*

Art. 229. Furtul calificat. (1) Furtul săvârșit în următoarele împrejurări:

a) într-un mijloc de transport în comun;

b) în timpul nopții;

c) de o persoană mascată, deghizată sau travestită;

d) prin efracție, escaladare sau prin folosirea fără drept a unei chei adevărate ori a unei chei mincinoase;

e) prin scoaterea din funcțiune a sistemului de alarmă ori de supraveghere,

se pedepsește cu închisoarea de la unu la 5 ani.

(2) Dacă furtul a fost săvârșit în următoarele împrejurări:

a) asupra unui bun care face parte din patrimoniul cultural;

b) prin violare de domiciliu sau sediu profesional;

c) de o persoană având asupra sa o armă,

pedeapsa este închisoarea de la 2 la 7 ani.

(3) Furtul privind următoarele categorii de bunuri:

a) țiței, gazolină, condensat, etan lichid, benzină, motorină, alte produse petroliere sau gaze naturale din conducte, depozite, cisterne ori vagoane-cisternă;

b) componente ale sistemelor de irigații;

c) componente ale rețelelor electrice;

d) un dispozitiv ori un sistem de semnalizare, alarmare ori alertare în caz de incendiu sau alte situații de urgență publică;

e) un mijloc de transport sau orice alt mijloc de intervenție la incendiu, la accidente de cale ferată, rutiere, navale sau aeriene ori în caz de dezastru;

f) instalații de siguranță și dirijare a traficului feroviar, rutier, naval, aerian și componente ale acestora, precum și componente ale mijloacelor de transport aferente;

g) bunuri prin însușirea cărora se pune în pericol siguranța traficului și a persoanelor pe drumurile publice;

h) cabluri, linii, echipamente și instalații de telecomunicații, radiocomunicații, precum și componente de comunicații,

se pedepsește cu închisoarea de la 3 la 10 ani.

Esențial

- variantele agravante au natura unor circum. reale → se pot răsfrânge dinspre autor înspre ceilalți participanți;
- *alin. (1) lit. a)*: în timpul folosirii mijlocului de transport în comun sunt sustrase bunurile pasagerilor, ale persoanelor care au urcat/coborât, ale personalului de deservire sau bunurile aflate în interiorul vehiculului;
  - mijl. de transp. în comun (exclus taxi) < mijl. de transp. (inclusiv taxi);
  - la tâlhăria calificată discutăm despre un mijl. de transp. (nu doar unul în comun);
- *alin. (1) lit. b)*: nu este necesar să și profite de întuneric;
- *alin. (1) lit. c)*: masca este folosită pentru acoperirea feței, în vreme ce deghizarea implică schimbarea înfățișării, iar travestirea prezentarea ca o persoană de sex opus; este irelevant dacă făptuitorul a fost sau nu recunoscut;
- *alin. (1) lit. d)*: efracția și escaladarea sunt anterioare consumării furtului; *efracția* absoarbe distrugerea obstacolului care se interpune între el și obiectul material; *escaladarea* (cățărarea) implică depășirea obstacolului prin urcare, fiind de natura acesteia depunerea unui efort suplimentar; cheia adevărată (inclusiv cea multiplicată legitim) trebuie folosită fără drept; cheia mincinoasă este cea contrafăcută sau orice mecanism folosit la deschidere; aceste mijloace trebuie folosite efectiv pentru comiterea furtului;
- *alin. (1) lit. e)*: nu implică o efracție → de ex., distrugerea camerei de supraveghere, decuplarea sistemului de alarmă etc.;
- *alin. (2) lit. a)*: obiectul material sunt bunurile determinate de art. 3 din Legea nr. 182/2000;
- *alin. (2) lit. b)*: absoarbe legal violarea domiciliului sau violarea sediului profesional, fiind necesar să fie întrunite și elementele constitutive ale acestor infr.; astfel, noțiunea de „domiciliu" va avea sensul din art. 224 CP (de ex., locul împrejmuit trebuie să țină de o locuință sau dependință),

iar cea de sediu profesional sensul din art. 225 CP (de ex., nu acoperă și spațiile împrejmuite ce țin de sediul profesional); dacă hoțul se desistă după pătrunderea în domiciliu/sediul profesional, se va reține doar violarea acestor spații private în formă consumată;

- *alin. (3) lit. c)*: arma trebuie să fie propriu-zisă (vizibilă sau ascunsă), iar nu asimilată, și nu trebuie folosită, altfel se va reține o tâlhărie; dacă arma este vizibilă, acest aspect nu trebuie să reprezinte o formă de amenințare implicită a victimei; este irelevant motivul pentru care făptuitorul se înarmase.

Jurisprudență

RIL: 1. Fapta de însușire pe nedrept de cabluri, linii, echipamente și instalații de telecomunicații, radiocomunicații, precum și componente de comunicații constituie infracțiunea de furt calificat prev. de *art. 229 alin. (3) lit. h)* (s.n.) numai dacă, în momentul sustragerii, acestea erau efectiv integrate într-o rețea sau într-un sistem de comunicații aflat sau nu în funcțiune *(dec. II/2006)*.

2. Fapta de furt săvârșită prin scoaterea/ruperea sistemului de siguranță plasat pe bun întrunește elementele de tipicitate ale infracțiunii prev. de art. 228 alin. (1) CP rap. la art. 229 alin. (1) lit. e) CP *(dec. 6/2020)*.

Secvențe de practică judiciară

1. Furtul comis în timpul nopții. ***i)*** Criteriul astronomic, apusul și răsăritul soarelui, nu poate servi, în exclusivitate, la determinarea înțelesului noțiunii „timpul nopții", deoarece nici apusul, nici răsăritul soarelui nu schimbă, deodată, ziua în noapte și noaptea în zi, între apusul soarelui și ziua reală existând un interval de tranziție, în care cele două stări se întrepătrund. Prin „timpul nopții" se impune a se înțelege numai noaptea reală, adică din momentul când întunericul a luat, în mod efectiv, locul luminii; *amurgul*, care nu poate fi considerat încă întuneric, *nu face parte din noapte*. De aceea, împrejurarea dacă furtul a fost săvârșit în timpul nopții trebuie stabilită în raport cu starea de întuneric ce poate fi determinată prin probe, ținându-se seama nu numai de ora comiterii faptei, ci și de data calendaristică, poziția topografică a localității și condițiile atmosferice din momentul respectiv *(CSJ, dec. 355/1999, legalis)*.

ii) Rațiunea acestei agravante constă în aceea că întunericul favorizează comiterea faptei, permițând în același timp dispariția neobservată a făptuitorului de la locul săvârșirii infracțiunii, cel ce se folosește de întuneric fiind mai periculos, ceea ce a impus sancționarea mai severă a unor astfel de fapte. În prezenta cauză, este adevărat că la data de 3.01.2015, ora 18:00, și 25.03.2015, ora 21:30, în raport de data calendaristică, afară era noapte, însă faptele de furt s-au comis în interiorul magazinelor Auchan și Billa, în timpul programului de funcționare, locurile respective fiind iluminate ca ziua. În acest context, nu pot fi reținute prevederile art. 229 alin. (1) lit. b) CP, întrucât este evident că inculpatul nu a avut în vedere și nici nu a profitat de întuneric atunci când a săvârșit faptele *(CAB, dec. 550/2017, sintact)*.

2. Furt comis de un coautor mascat. Participarea la săvârșirea unei infracțiuni de furt de către o persoană mascată se răsfrânge și asupra participanților care nu au purtat mască, dar au cunoscut că infracțiunea de furt se săvârșește într-o astfel de modalitate agravată *(CA Brașov, dec. 455/2015, sintact).*

3. Furt prin efracție. ***i)*** Efracția constă în înlăturarea violentă a ușii folosite pentru aprovizionarea chioșcului de ziare (acțiunea fiind realizată prin forțarea sistemului de închidere al ușii), aceasta fiind obiectul care se interpunea între inculpat și bunurile aflate în interiorul chioșcului pe care acesta dorea să le sustragă. Acționând în acest fel, actele de degradare a ușii de acces în chioșcul în care se aflau bunurile sustrase vor fi absorbite în conținutul furtului calificat comis prin efracție *(CA Oradea, dec. 471/2019, nepublicată).*

ii) Prin *efracție* se înțelege acțiunea de forțare, degradare sau distrugerea unui dispozitiv de închidere sau a oricărui obiect ce protejează un spațiu închis *(CAB, dec. 884/2018, sintact).*

4. Furt prin escaladare. Prin *escaladare* se înțelege acțiunea prin care o persoană depășește, pe altă cale decât cea firească, un obstacol prin urcare și trecerea pe deasupra lui, însă nu va fi reținută escaladarea dacă depășirea obstacolului nu a solicitat depunerea unui efort suplimentar *(CA Timișoara, dec. 58/2018, sintact).*

5. Furt prin folosirea unei chei mincinoase. ***i)*** Prin *cheie mincinoasă* nu se înțelege neapărat o cheie asemănătoare celei adevărate, deoarece legiuitorul a înțeles să pedepsească mai greu furtul comis prin folosirea unei chei mincinoase, având în vedere nu îndemânarea infractorului în a confecționa cheia neadevărată și nici asemănarea acesteia cu o cheie adevărată, ci împrejurarea că el a violat încuietoarea, menită să asigure o protecție sporită bunurilor încuiate; oricât de rudimentară ar fi cheia folosită, agravanta există *(TS, dec. 3229/1970, Repertoriu 1969-1975).*

ii) Dispozitivul improvizat tip telecomandă folosit pentru bruierea semnalului aferent sistemului de închidere centralizată al autoturismelor, având ca efect blocarea activării acestui mecanism, care nu mai trece din poziția „deschis" în poziția „închis", nu se încadrează în noțiunea de „cheie mincinoasă", în sensul legii penale *(CAB, dec. 938/2018, sintact).*

Art. 230. Furtul în scop de folosință. (1) Furtul care are ca obiect un vehicul, săvârșit în scopul de a-l folosi pe nedrept, se sancționează cu pedeapsa prevăzută în art. 228 sau art. 229, după caz, ale cărei limite speciale se reduc cu o treime.

(2) Cu pedeapsa prevăzută în alin. (1) se sancționează folosirea fără drept a unui terminal de comunicații al altuia sau folosirea unui terminal de comunicații racordat fără drept la o rețea, dacă s-a produs o pagubă.

Esențial

- infr. cu conținuturi alternative;
- *alin. (1):*
  - obiectul material este un vehicul susceptibil de folosire (nu orice bun mobil care poate fi folosit sau o energie cu valoare economică);

  - constituie o variantă atenuată a furtului simplu/calificat;
  - fapta este tipică și dacă bunul este restituit fără ca subiectul pasiv să fi sesizat lipsa vehiculului;
  - poate fi săvârșită și de proprietarul bunului;
  - sustragerea cheii vehiculului în scopul realizării furtului de folosință nu conduce la reținerea unui concurs de infr., ci doar a art. 230 alin. (1) CP;
  - tentativa este posibilă doar în forma imperfectă;
- *alin. (2):*
  - dacă obiectul material este un sistem informatic, furtul se va reține în concurs ideal cu infr. de acces ilegal la un sistem informatic (art. 360 CP);
  - acoperă situații precum efectuarea de convorbiri telefonice ori utilizarea conexiunii la Internet, dacă s-a produs o pagubă (de ex., o facturare suplimentară).

Atenție la diferențe!

Furtul	Furtul în scop de folosință
1. scopul însușirii (inclusiv temporare);	1. scopul folosirii (obligatoriu temporare);
2. implică o deposedare;	2. implică doar o folosire;
3. orice bun mobil cu valoare economică (inclusiv înscrisuri sau energie).	3. doar vehicul [alin. (1)] sau un terminal de comunicații [alin. 2)].

Art. 231. Plângerea prealabilă și împăcarea. (1) Faptele prevăzute în prezentul capitol, săvârșite între membrii de familie de către un minor în paguba tutorelui ori de către cel care locuiește împreună cu persoana vătămată sau este găzduit de aceasta, se pedepsesc numai la plângerea prealabilă a persoanei vătămate.

(2) În cazul faptelor prevăzute la art. 228 și 230, împăcarea înlătură răspunderea penală.

Esențial

- alin. (1): furtul poate fi simplu sau calificat (indiferent de varianta agravată); bunul trebuie luat pe nedrept în scopul însușirii;

- este necesară formularea plângerii prealabile pentru punerea în mișcare a acțiunii penale atunci când:
  - subiectul pasiv al furtului este un membru de familie în sensul art. 177 CP; nu prezintă relevanță natura sau valoarea bunului sustras;
  - minorul sustrage bunurile tutorelui legal desemnat (indiferent dacă locuiesc sau nu împreună sau dacă bunurile sunt ale tutorelui ori doar deținute/administrate de acesta), nu și în situația inversă (tutorele sustrage de la minor);
  - găzduitul fură de la găzduitor, nu și în situația inversă; găzduirea are caracter temporar și poate fi gratuită sau oneroasă; nu se aplică cu privire la sustragerea bunurilor dintr-o cameră de hotel;
  - una dintre persoanele care locuiesc *cu caracter de stabilitate* împreună sustrage bunul lăsat de celălalt colocatar în acea zonă a locuinței aflată în folosința comună;
- retragerea plângerii prealabile stinge acțiunea penală în cazul faptelor de la alin. (1);
- împăcarea trebuie să intervină cel târziu până la citirea actului de sesizare;
- prin Legea nr. 274/2020 a fost înlăturată posibilitatea împăcării cu privire la infracțiunile de furt calificat; împăcarea va putea interveni pentru infracțiunile săvârșite până la momentul intrării în vigoare a legii ca urmare a aplicării principiului legii penale mai favorabile prev. de art. 5 CP.

Secvențe de practică judiciară

1. Furt între colocatari. A locui împreună înseamnă a folosi aceeași locuință, în întregime sau parțial, permanent sau pe o perioadă de timp limitată, dar având totuși o durată care să-i imprime un caracter de stabilitate. Ca atare, trebuie considerați că se află în situația de mai sus cei ce locuiesc în dormitoarele internatelor, căminelor, în dormitoarele comune afectate executării unor lucrări sezoniere etc. În situația în care locuirea împreună se referă numai la o parte a locuinței, furtul este supus regimului juridic prev. de art. 231 CP: numai dacă obiectul furat s-a găsit în partea de locuință a cărei folosință este comună infractorului și persoanei vătămate. Nu locuiesc împreună persoanele care ocupă, temporar, aceeași cameră de hotel, același dormitor la o cabană turistică etc. A găzdui, în înțelesul aceluiași text de lege, înseamnă a oferi adăpostire, ospitalitate, care, prin modul în care a fost acordată, relevă încrederea persoanei vătămate în cel căruia i-a fost acordată posibilitatea de a folosi – uneori chiar pentru o durată mai scurtă de timp – locuința sa. Noțiunea de „găzduire" exclude situațiile în care infractorul se găsește în mod întâmplător în locuința celui de la care fură *(TS, dec. 8/1971, CD)*.

2. Furt între membri de familie. Fapta unuia dintre soți de a lua din posesia sau deținerea legitimă a celuilalt soț, fără consimțământul acestuia, unul sau mai multe bunuri comune, cu scopul, neîndoielnic stabilit, al însușirii lor pe nedrept, constituie infracțiunea de furt

urmărit la plângerea prealabilă. Fapta unuia dintre soți de a-și însuși sau de a dispune pe nedrept de unul sau mai multe bunuri comune, aflate în deținerea sa exclusivă, săvârșită cu intenție, adică având reprezentarea prejudiciului material cauzat celuilalt soț, unită cu voința producerii acestui rezultat – constituie infracțiunea de abuz de încredere. În cazuele de acest fel, pretențiile civile vor fi soluționate în sensul că se va dispune restabilirea situației anterioare în cazul în care bunul nu a fost înstrăinat, iar dacă bunul nu mai există, se va constata că valoarea acestuia urmează să fie avută în vedere la împărțirea bunurilor comune, potrivit disp. din Codul familiei *(TS, dec. 7/1974, CD)*.

3. Furt comis de cel găzduit de persoana vătămată. Prin *găzduire* se înțelege oferirea unui adăpost vremelnic, limitat în timp. Chiar dacă în fapt această stare se poate prelungi, găzduitul rămâne o persoană acceptată, tolerată în locuință. Persoana găzduită este aceea care locuiește vremelnic într-o locuință a persoanei vătămate și cu acordul acesteia din urmă, găzduirea fiind o situație de fapt ce rezultă din simplul acord de voință al părților interesate. Găzduirea are un caracter provizoriu *(CAB, dec. 1286/2018, sintact)*.

Art. 232. Sancționarea tentativei. Tentativa la infracțiunile prevăzute în prezentul capitol se pedepsește.

Esențial

- tentativa posibilă și sancționată este doar cea imperfectă; tentativa perfectă nu este posibilă;
- trebuie să existe un act neechivoc din care să rezulte că făptuitorul a pus în executare intenția de a sustrage bunul;
- cauză de nepedepsire: doar desistarea (trebuie să fie voluntară, în contextul în care actele de executare puteau continua), nu și împiedicarea producerii rezultatului;
- în cazul furtului calificat comis prin efracție, cauza de nepedepsire a tentativei nu înlătură răspunderea penală pentru comiterea infr. de distrugere în condițiile art. 34 alin. (2) CP.

Secvențe de practică judiciară

Trecerea de la actele de pregătire la fapta tentată. Pentru a se reține că făptuitorul a pus în executare hotărârea de a săvârși o infracțiune, este necesar ca actele sale să corespundă tipicității obiective prev. de lege sau să fie intim legate de activitățile interzise de norma de incriminare, evidențiind fără echivoc rezoluția infracțională. Deși autorul nu a săvârșit acte materiale care să se circumscrie activității de deposedare sau împosedare, ca acte materiale specifice infracțiunii de furt, totuși probatoriul administrat pentru dovedirea adoptării rezoluției infracționale și actele materiale săvârșite în concret în vederea pătrunderii în boxele persoanelor vătămate (faptul că avea asupra sa instrumente necesare pătrunderii

prin efracție – levier, șurubelniță, faptul că a tăiat lacătele celor 3 boxe) constituie acțiuni anterioare, legate nemijlocit de modul de săvârșire a elementului material și angajate în mod neechivoc în sensul săvârșirii faptei. Prin urmare, activitatea infracțională a inculpatului a depășit sfera actelor preparatorii, ea conturând din punct de vedere obiectiv punerea în executare de către inculpat a hotărârii de a sustrage bunuri, aflându-ne, așadar, în prezența tentativei la infracțiunea de furt calificat *(Jud. Brașov, sent. 1712/2015, sintact)*.

Capitolul II. Tâlhăria și pirateria

Art. 233. Tâlhăria. Furtul săvârșit prin întrebuințarea de violențe sau amenințări ori prin punerea victimei în stare de inconștiență sau neputință de a se apăra, precum și furtul urmat de întrebuințarea unor astfel de mijloace pentru păstrarea bunului furat sau pentru înlăturarea urmelor infracțiunii ori pentru ca făptuitorul să-și asigure scăparea se pedepsesc cu închisoarea de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

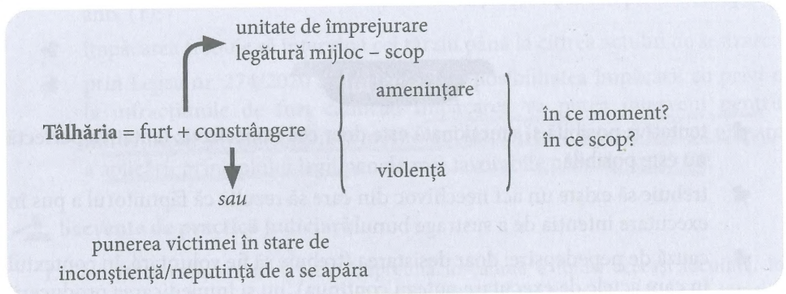

Esențial

- obiectul material principal este același cu cel de la furt;
- nu constituie tâlhărie constrângerea exercitată de cel căruia i-a fost sustras bunul asupra hoțului pentru recuperarea bunului → dacă nu se poate reține legitima apărare, se va reține o amenințare sau o infr. contra vieții sau integrității fizice (pentru violență);
- participația este posibilă în toate formele;
- sub. pasiv poate fi afectat de acțiunea principală sau adiacentă ori de ambele; poate fi o pers. fizică sau juridică, cu excepția situației în care victima furtului este și victima actelor de constrângere, când sub. pasiv este doar o pers. fizică;

- circum. reale vor fi evaluate *in concreto*, pentru a se determina dacă toți participanții au putut prevedea comiterea atât a furtului, cât și a actelor de violență/amenințare [art. 50 alin. (2) CP];
- fiind o infr. complexă, se va reține coautoratul ori de câte ori mai multe pers. comit nemijlocit infr. absorbite → A sustrage bunul, iar B lovește/amenință victima;
- furtul absorbit poate fi simplu, calificat sau de folosință, astfel cum prevede CP (se poate sustrage prin violență un vehicul în scopul folosirii);
- scopul constrângerii este săvârșirea furtului, păstrarea bunului sustras (de ex., victima încearcă să îl recupereze) ori asigurarea scăpării făptuitorului (de ex., este lovit un terț care încearcă să blocheze ieșirea), iar nu obținerea în mod injust a unui folos nepatrimonial, în acest din urmă caz urmând a se reține comiterea șantajului;
  - se va reține o singură infr., chiar dacă violențele au avut ca scop atât păstrarea bunului, cât și asigurarea scăpării;
- tâlhăria nu absoarbe ultrajul, urmând a se reține un concurs de infracțiuni → X lovește un polițist (A) pentru a putea sustrage bunul de la B;
- dacă victima nu a fost pusă de făptuitor în vreuna dintre stările de vulnerabilitate prev. de lege, ci acesta doar a profitat de starea de inconștiență sau neputință de a se apăra a pers. vătămate, nu se va putea reține tâlhăria, ci comiterea unui furt (simplu sau calificat) → X sustrage un bun de la B, profitând de faptul că acesta doarme;
- unicitatea patrimoniului din care se sustrag bunurile determină reținerea unei singure infr., chiar dacă actele adiacente (de constrângere) au fost comise față de mai multe pers. → pluralitatea de sub. pasivi secundari este irelevantă;
- dacă nu se reține o conexitate etiologică între loviri/amenințare, pe de o parte, și furt, pe de altă parte, nu se va putea reține infr. complexă de tâlhărie, ci un concurs de infracțiuni;
  - trebuie să existe o legătură mijloc-scop și aceeași unitate de împrejurare;
- dacă tâlhăria a avut ca urmare o vătămare corporală (praeterintenție), se va reține tâlhăria calificată; dacă a avut ca urmare moartea victimei, se va reține art. 236 CP;
- momentul consumării se determină în funcție de infr. de furt, iar nu de acțiunile adiacente; va exista tentativă la tâlhărie doar dacă furtul a fost comis în forma tentativei.

Secvențe de practică judiciară

1. Tipicitatea obiectivă. *Elementul material al laturii obiective* este format din două activități infracționale, dintre care una principală și alta secundară (adiacentă). *Elementul material principal* constă în *acțiunea de luare* de către inculpat a portmoneului persoanei vătămate fără consimțământul acesteia. *Elementul material secundar (sau adiacent)* este reprezentat de *exercitarea de violențe* fizice de către inculpat asupra persoanei vătămate, respectiv de lovirea acesteia cu coatele, iar apoi de trântirea ei la pământ. Între cele două componente ale elementului material există *o relație mijloc-scop*, violențele fiind exercitate de către inculpat atât anterior, cât și concomitent furtului, în scopul comiterii acestuia. *Urmarea imediată* este complexă: *principala* constând în împosedarea inculpatului cu bunul sustras *și secundara* fiind obiectivată în vătămarea integrității corporale a persoanei vătămate, aceasta suferind leziuni traumatice ce au necesitat pentru vindecare un număr de 2-3 zile de îngrijiri medicale. Între acțiunea de luare a bunului și trecerea acestuia în sfera de stăpânire a inculpatului, precum și între violențele exercitate de inculpat și leziunile suferite de persoana vătămată există o *legătură de cauzalitate* directă *(CA Oradea, dec. 528/2017, nepublicată).*

2. Absorbția naturală în infracțiunea de tâlhărie. ***i)*** **Lipsirea de libertate.** În cazul săvârșirii infracțiunii de tâlhărie în modalitatea punerii victimei în neputință de a se apăra, prin imobilizare, lipsirea de libertate a victimei pe timpul săvârșirii infracțiunii de tâlhărie se absoarbe în conținutul constitutiv al acestei infracțiuni. Dacă însă timpul în care victima este lipsită de libertate depășește timpul cât s-a desfășurat comiterea infracțiunii de tâlhărie, sunt întrunite atât elementele constitutive ale infracțiunii de lipsire de libertate în mod ilegal, cât și elementele constitutive ale infracțiunii de tâlhărie *(ICCJ, dec. 1839/2007, legalis).*

ii) **Distrugerea.** Degradarea îmbrăcămintei persoanei vătămate, ca urmare a violențelor exercitate contra ei de inculpat în încercarea de a-și asigura scăparea, constituie infracțiunea complexă, unică, de tâlhărie, în care fapta de distrugere este absorbită, intrând în conținutul infracțiunii de tâlhărie *(CSJ, dec. 3411/2000, legalis).*

3. Absorbția legală în infracțiunea de tâlhărie. ***i)*** **Amenințarea.** Este necesar ca amenințarea să arate intenția de a face rău cuiva, insuflându-i, în felul acesta, temerea pericolului în care se găsește. La stabilirea aptitudinii amenințării de a alarma trebuie să se țină seama de persoana celui amenințat, de calitățile sale subiective, de gradul său de instruire, de starea psihică în care s-a găsit în momentul săvârșirii faptei, deoarece, în funcție de aceste împrejurări, o amenințare poate fi susceptibilă de a alarma în cazul unei persoane și poate fi lipsită de această aptitudine în cazul alteia *(CAB, dec. 1128/2014, nepublicată).*

ii) **Loviri sau alte violențe.** Acțiunea de smulgere a medalionului reprezintă o acțiune violentă prin care este înfrântă voința persoanei vătămate de a păstra bunul asupra sa, forța de rezistență mecanică a metalului din care este confecționat lanțul sau a elementelor de siguranță cu care este prevăzut acesta fiind în sine suficientă pentru a produce, în momentul ruperii, cel puțin suferințe fizice în sensul art. 193 alin. (1) CP. Chiar dacă s-ar accepta că, în speță, actul de violență nu a fost îndreptat împotriva persoanei, ci împotriva bunului acesteia (lănțișorul), având în vedere că acesta era fixat la gâtul persoanei vătămate, acțiunea de smulgere reprezintă cel puțin un act de violență psihică, având drept rezultat crearea unei stări substanțiale de temere față de infractor, fiind realizată astfel constrângerea persoanei în vederea preluării bunului *(CA Craiova, dec. 54/2019, sintact).*

Art. 234. Tâlhăria calificată. (1) Tâlhăria săvârșită în următoarele împrejurări:
a) prin folosirea unei arme ori substanțe explozive, narcotice sau paralizante;
b) prin simularea de calități oficiale;
c) de o persoană mascată, deghizată sau travestită;
d) în timpul nopții;
e) într-un mijloc de transport sau asupra unui mijloc de transport;
f) prin violare de domiciliu sau sediu profesional,
se pedepsește cu închisoarea de la 3 la 10 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(2) Tâlhăria săvârșită în condițiile art. 229 alin. (3) se pedepsește cu închisoare de la 5 la 12 ani și interzicerea unor drepturi.

(3) Cu aceeași pedeapsă se sancționează tâlhăria care a avut ca urmare vătămarea corporală.

Esențial

- *alin. (1) lit. a)*: arma propriu-zisă sau cea asimilată (în sensul art. 179 CP) trebuie efectiv folosită;
- *alin. (1) lit. b)*: făptuitorul pretinde în mod mincinos că are o anumită calitate oficială (de ex., polițist, jandarm, executor judecătoresc etc.); nu prezintă importanță dacă victima a fost sau nu indusă în eroare de calitatea invocată;
- *alin. (1) lit. e)*: mijlocul de transport (indiferent de destinația acestuia, nu doar cele de transport în comun) trebuie să fie folosit efectiv;
- *alin. (1) lit. f)*: violarea de domiciliu/sediu profesional se comite anterior/concomitent consumării tâlhăriei;
- *alin. (1) și (2)*: se comit cu intenție;
- *alin. (3)*: absoarbe legal vătămarea corporală; în caz de pluralitate de victime, este suficient ca una dintre acestea să fie vătămată corporal;
  - se comite doar cu praeterintenție → în caz de intenție eventuală, se reține o vătămare corporală în concurs cu tâlhăria simplă.

Secvențe de practică judiciară

1. Tâlhărie calificată comisă prin folosirea unei arme asimilate. Acțiunea de atac nu presupune folosirea efectivă a armei pe corpul persoanei vătămate, ci trebuie folosită în așa manieră încât să reducă și mai mult posibilitatea subiectului pasiv de a riposta. Or, inculpata s-a folosit de bara metalică, atât pentru intrarea în domiciliu prin forță, cât și pentru amenințarea părții civile, astfel că reținerea formei agravate este obligatorie *(CAB, dec. 1313/2016, nepublicată).*

2. Tâlhărie calificată comisă prin simularea și uzurparea de calități oficiale. *Nominem iuris* al art. 258 CP privește „uzurparea de calități oficiale", ceea ce nu se identifică cu „simularea unei calități oficiale". Sub acest aspect, instanța constată că cele două reglementări nu sancționează aceeași conduită infracțională, iar reținerea infracțiunii de tâlhărie calificată sub forma simulării de calități oficiale nu absoarbe infracțiunea de uzurpare de calități oficiale, întrucât, în raport de valoarea socială protejată de fiecare normă în parte, reținerea concomitentă a celor două infracțiuni nu este incompatibilă. Infracțiunea de tâlhărie calificată sub forma simulării de calități oficiale are obiectul juridic reprezentat de protejarea relațiilor patrimoniale, pe când uzurparea de calități oficiale are drept obiect protejarea relațiilor contra autorității. În cazul tâlhăriei calificate, simularea de calități oficiale reprezintă o modalitate de înlesnire a săvârșirii infracțiunii, pe când în cazul infracțiunii de uzurpare de calități oficiale, simularea de calități oficiale nu este *per se* suficientă pentru îndeplinirea elementelor constitutive ale infracțiunii, fiind necesar a fi îndeplinit un act legat de acea calitate. Numai prin îndeplinirea actului legat de calitatea oficială s-a apreciat de către legiuitor că se uzurpează calitatea oficială și se aduce atingere relațiilor sociale contra autorității. În acest caz, nu se incriminează simularea unei calități oficiale, ci însăși uzurparea funcției oficiale, ceea ce implică atât folosirea fără drept a unei calități oficiale, dar și îndeplinirea unui act legat de acea calitate. Așadar, atât elementul material ce se cere a fi întrunit în cazul celor două infracțiuni, cât și valoarea socială protejată de către legiuitor prin incriminarea variantei agravate a infracțiunii de tâlhărie și a infracțiunii de uzurpare de calități oficiale sunt distincte *(CAB, dec. 586/2017, sintact).*

3. Tâlhărie calificată săvârșită în timpul nopții. ***i)*** După instalarea nopții ca fenomen natural, chiar și în locurile publice iluminate artificial, oportunitățile de a comite o infracțiune de tâlhărie sunt, de regulă, sporite, întrucât numărul de persoane prezente în parcuri este semnificativ mai redus decât cel din timpul zilei, astfel că riscul de prindere ori de identificare a infractorului nu este atât de ridicat ca în timpul zilei. Deopotrivă, probabilitatea de prindere ori de identificare a infractorului este mai scăzută și din cauza faptului că activitatea organelor de ordine publică ori a organelor de urmărire penală este mai redusă în timpul nopții. În consecință, Curtea consideră că iluminatul artificial al parcului public nu face să lipsească de orice importanță lăsarea întunericului natural *(CA Oradea, dec. 528/2017, nepublicată).*

ii) În unele opinii exprimate în literatura juridică s-a apreciat că rațiunea legii nu se regăsește în ipoteza în care fapta se comite într-un spațiu iluminat artificial, în care se desfășoară în mod normal diferite activități după lăsarea întunericului (spații de muncă în care se lucrează în tura de noapte, săli de spectacol, spații de expunere, centre comerciale etc). În doctrină s-a menționat că sunt însă alte spații, închise, al căror specific este desfășurarea unei intense activități, cu caracter public, indiferent de oră (precum magazine cu program non-stop, galerii comerciale, în special cele de tip mall) ori altele în care, prin natura lor, activitatea se desfășoară mai ales după lăsarea întunericului și în care iluminatul artificial face să lipsească de orice importanță lăsarea întunericului natural. Nu există nicio rațiune pentru aplicarea agravantei dacă fapta a fost comisă într-un astfel de loc, în timpul programului în care stabilimentul funcționează conform destinației sale. Ipoteza vizată de doctrina și practica recentă nu vizează însă și situația din prezenta cauză, neputându-se susține că locuința inculpatului reprezintă un loc al cărui specific este desfășurarea unei intense activități, cu caracter public, indiferent de un loc în care, prin natura lui, activitatea se desfășoară mai ales după lăsarea întunericului *(CAB, dec. 231/2018, sintact).*

4. Tâlhărie calificată săvârșită prin violarea sediului profesional. Infracțiunea de tâlhărie calificată săvârșită prin violarea de sediu profesional reprezintă o infracțiune complexă care absoarbe în conținutul său infracțiunea de violare de sediu profesional prev. de art. 225 CP, fiind necesară îndeplinirea elementelor constitutive ale acesteia pentru a se putea reține comiterea infracțiunii complexe. În consecință, una dintre cerințele ce se cer a fi îndeplinite se referă la elementul material al infracțiunii, acesta constând în acțiunea de pătrundere fără drept în oricare dintre sediile unde o persoană juridică sau fizică își desfășoară activitatea profesională sau, alternativ, în refuzul de a le părăsi la cererea persoanei îndreptățite. Situația de fapt din speță nu se pliază pe cerința esențială a elementului material referitoare la pătrunderea în sediul profesional. Noțiunea de „sediu profesional" este o noțiune autonomă, care se referă la sediul central sau secundar al unei societăți comerciale sau sedii ale persoanelor fizice ce desfășoară diverse profesii reglementate de lege, de esența acestei noțiuni fiind legat scopul specific al sediului profesional constând în desfășurarea unei activități comerciale sau profesionale specifice. Infracțiunile de față au fost comise prin pătrunderea în modulul nr. 710 de comercializare a presei scrise, spațiu ce nu poate fi calificat drept sediu profesional *(JS 3, sent. 1024/2014, Iugan).*

Art. 236. Tâlhăria sau pirateria urmată de moartea victimei. Dacă faptele prevăzute în art. 233-235 au avut ca urmare moartea victimei, pedeapsa este închisoarea de la 7 la 18 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

Esențial

- se comite doar cu praeterintenție;
- urmarea imediată este doar decesul victimei, nu și sinuciderea acesteia;
- poate avea natura unei infr. progresive;
- dacă actele de violență au fost comise în scopul suprimării vieții victimei, infr. de tâlhărie/tâlhărie calificată va fi reținută în concurs cu omorul calificat prev. de art. 189 alin. (1) lit. d) CP;
- dacă tentativa la tâlhărie a avut ca urmare moartea victimei, se va aplica pedeapsa pentru infr. consumată având în vedere disp. art. 36 alin. (3) CP.

Secvențe de practică judiciară

Temeiul agravantei: îl constituie gravitatea deosebită a rezultatului socialmente periculos al tâlhăriei sau al tentativei de tâlhărie – moartea victimei. Dacă acest rezultat s-a produs, nu mai are relevanță forma în care s-a realizat activitatea infracțională, tâlhărie consumată sau tentativă de tâlhărie, ci întreaga activitate trebuie raportată la rezultatul final, care, așa cum s-a arătat, constituie temeiul agravării faptei săvârșite *(TS, dec. 741/1980, Repertoriu 1981-1985).*

Art. 237. Sancționarea tentativei. Tentativa la infracțiunile prevăzute în art. 233-235 se pedepsește.

Esențial

- tentativa posibilă și sancționabilă este doar cea imperfectă; tentativa perfectă nu este posibilă;
- cauza de nepedepsire: numai desistarea, nu și împiedicarea producerii rezultatului.

Capitolul III. Infracțiuni contra patrimoniului prin nesocotirea încrederii

Art. 238. Abuzul de încredere. (1) Însușirea, dispunerea sau folosirea, pe nedrept, a unui bun mobil al altuia, de către cel căruia i-a fost încredințat în baza unui titlu și cu un anumit scop, ori refuzul de a-l restitui se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă.

(2) Acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate.

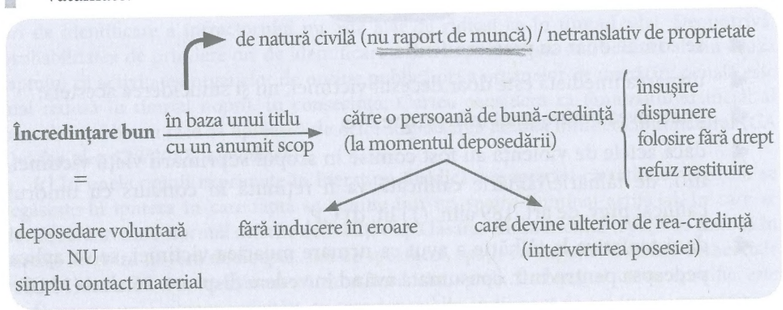

Esențial

- obiect material este *un bun mobil* (niciodată un imobil) care aparține altuia, are o minimă valoare economică și care, în urma încredințării, este *deținut cu orice titlu și cu un anumit scop de către autor*; de regulă, bunul trebuie să fie individual determinat, nefungibil; bunul trebuie să fie *deținut cu orice titlu*, adică în temeiul unui raport juridic netranslativ de proprietate (nu

neapărat un contract), prin care a fost transmisă doar detenția bunului *cu un anumit scop*, existând, corelativ, obligația restituirii bunului;
- proprietarul bunului ori persoana căreia i s-a transmis bunul în baza unui împrumut de consumație nu poate fi autor al infr.;
- nu întotdeauna proprietarul bunului este și subiectul pasiv al infr.;
- dacă bunul a fost încredințat în scop de transport, fapta poate fi comisă de șofer, dar nu și de cel care execută doar acte de manipulare a bunului;
- elementul material constă în acțiuni sau inacțiuni prin care făptuitorul își arogă o posesie *animo domini*, astfel că sub. activ ajunge să se împosedeze cu bunul deținut (infr. de rezultat);
- se poate comite prin acte de dispoziție juridică (de ex., vânzarea bunului) sau materială (de ex., transformarea bunului), realizate pe nedrept, sau de folosire pe nedrept a bunului ori de refuz expres sau tacit (dacă există o solicitare expresă de restituire) abuziv (se poate invoca dreptul la retenție) de restituire;
- dispunerea juridică de bunul încredințat cu un titlu nu conduce automat și la reținerea infr. de înșelăciune în dauna aceluiași sub. pasiv;
- dispunerea materială de bun poate conduce la reținerea în concurs ideal a distrugerii cu abuzul de încredere → de ex., situația în care și proprietarul bunului ar răspunde pentru distrugere;
- nerespectarea unui termen contractual nu echivalează *per se* cu un refuz de restituire, fiind necesar să existe o solicitare de restituire urmată de un refuz;
- se comite cu intenție directă sau indirectă;
- la faptele comisive, tentativa este posibilă, dar nu este incriminată; la fapta omisivă (refuzul de restituire), tentativa nu este posibilă.

Secvențe de practică judiciară

1. Situația premisă. ***i)*** Infracțiunea de abuz de încredere este construită pe o situație premisă ce constă în existența unui bun mobil al altuia, încredințat, în baza unui titlu și cu un anumit scop, făptuitorului. Bunul mobil trebuie să fie încredințat, iar nu pur și simplu deținut, legiuitorul marcând astfel mai clar că trebuie să existe o transmitere voită a posesiei sau detenției bunului, o manifestare de voință din partea posesorului ori detentorului inițial. Bunul este încredințat în baza unui titlu și cu un anumit scop. Titlul la care se referă textul de lege reprezintă un raport juridic patrimonial între cel care deține bunul și cel care i l-a încredințat, iar în baza acestui raport juridic persoana care deține bunul are obligația fie de a-l păstra și restitui la momentul convenit, fie de a da o întrebuințare acelui bun. Titlul la care se referă textul poate fi reprezentat de orice raport patrimonial care nu este translativ de proprietate, de genul contractelor de depozit, mandat, împrumut de folosință,